

تورک پوروی کتابری

۲

ضیا کونک آلپ

قبریل لاما

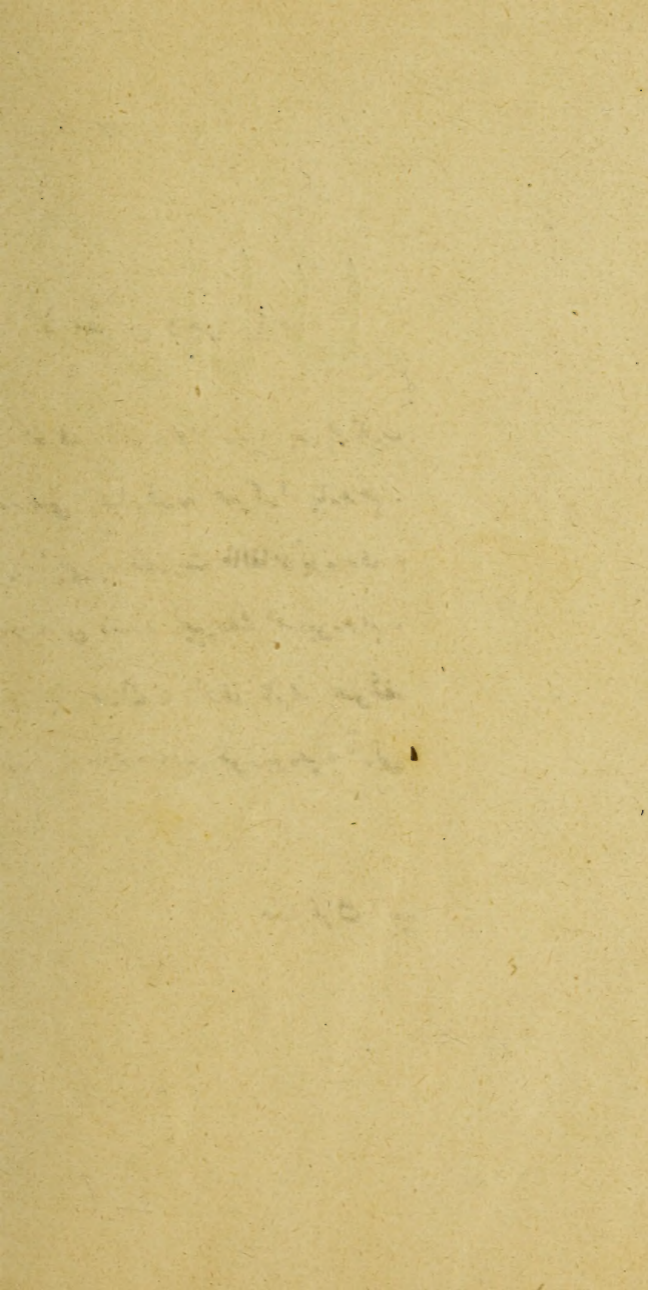
آق قوروم

خبریه مطبعه سی و اورناتلری

۱۳۳۰

ضیا کوک آلپ

قبریل ما

(مقدس وجود) ه

شاعر كندى روحنى بولاندى . بى بونلىرى
سنىك روحكى بولدىقىنى صوكر ا بازوم .
اوراده بارانچى بى شىرىت طالفالانچى .
بو شىرىتى ، بى دستانه كچىرىك ايشىورىم .
فقط سى بىكده مەك ، ارنى تارىخى صونقى .
باشلادىك . او مالده ، بى طورچورىم ، آرنى
سى بورد !

ضبا كرك آلب

توات

توران

نبضلرمده ووران طویغولرکه تاریخک
بر درین سیدر ، بن صحیفه لرده دکل ،
کزیده ، نجیب عر قک اوزاق و یاقین
بوتون ظفرلرینی قلبمک طیننده ،
نبضلرمده اوقور ، آکلار ، ایلمر تجیل .
صحیفه لرده دکل ، چونکه آتیلا ، چنکیز
ظفرله عر قمی تنویج ایدن بوناصیه لر ،
اوتوزلو چر چیوه لرده ، اوافترا آمیز
محیط ایچنده کورونمکده کیرلی ، شرمنده ؛
فقط شرفله نمایان سزار و اسکندر !
نبضلرمده اوت ، چونکه علم ایچون مبهم
قالان اوغوز خانی قلبم طانیر تمامیه
طمارلرمده یاشار شان و احشامیه
اوغوز خان ، ایشته بودر کوکلی ایدن ملهم :
وطن نه تور کیدر تور کیره ، نه تور کستان ؛
وطن بویوک و مؤید بر اولکه در : توران ...

۱۹۷۱

قیزیل الما

بر وارمش ، بر یوقمش ، تا کریدن باشقه
کیمسه لر یوق ایش ، یاقین زمانده

(باکو) ده میلیونر بر قیز وار ایش ؛

تورکلکی چوق سوهر ، بورده یار ایش ؛

آدی (آی خانم) مش خانلر صویندن ؛

آناسی قیرغیزک (قوگراد) بویندن .

اوزون بویلی ، قومرال ، یوکسک آلینلی :

شرفلی بر کولک کوزهل بر دالی .

باباسی ، آنه سی اولدیله بردن ،

کندیسی پارسده تحصیلده ایکن ؛

طیانندی بو قهره ، شوق سونه دی ؛
 طوتدینی مقدس یولدن دوغمه دی .
 ایستردی تورانده مکتبلر آچق ،
 حقیقت نورینی روحلره صاچق .
 بونکچون لازمدی بیلیمک اک یگی
 تربیه طرزینی ، تدریس علمنی .
 بو یولده آرزوسی قدر یوکسه لدی ،
 نهایت یازسدن باکویه کلدی .
 بری ارککلره ، بری قیزلره ،
 ایکی مکتب یایمق ایچون معماره .
 امرلر ویره رک ایشه باشلادی .
 (استقبال بشیکی) مکتبک آدی .
 بر یانده انشاآت دوام ایده رکن ،
 (آی خاتم) مشهور بر علم اهلندن
 اسلامک روحنی دخی اوکره نیک
 ایچون چالیشیردی ، غربه بلته نیک
 اوکا کافی کبی کوروئموردی :
 « شرقی ده طایبق لازم » دیوردی .
 دیوردی : « خلق باغچه ، بز باغچوانز ؛
 آغاجلر کنجشمز آشیدن یالکمز ؛
 اولا آغاجی بودامق کرک ،
 آشی بی سوکره دن اولامق کرک . »
 بونکچون هر صباح اوده قالیردی :
 سعدالدین مولادق درس لر آلیردی .

بر آقشام آی خانم آته بیندرك ،
 ایسته دی قیرلرده بر آز کزینک .
 یاننده تجاردن (بهادر آغا) ،
 شهردن چیقینجه صایدیلر صاغه ؛
 اوواده جنتدن بر اثر واردی ؛
 بهاردی ، هر یانده چیچکار واردی ؛
 اسراری بر حزن ، طالغین بر نشاط ،
 کنجلك ، شعر ، نغمه ، رنك ، قوقو ، حیات ...
 کوثر صاچار کبی بر حوری آلی
 معنوی بر امستلك روحده منجلی .
 وجدان فوقنده بر روحانی شعور
 طویاردی محیطده بر کیزی حضور...
 آرتق مبهم دکل عشقک معناسی ؛
 منکشف حیاتک لوش معناسی .
 بو آنده بهادر دیدی که باقک
 بو کنجه : کوزلری نه قدر طالغین !
 باقیور کورمه یین بر نظر کبی .
 آی خانم کورونجه تیره دی قلبی :
 کندینه منعطف ایکی ثابت کوز
 جامدن ایمش کبی یوق ایچنده اوز ؛
 ساریشین صاچلری اوزون و طاغنیق :
 مطلق یا شاعر ، یا رسام ، یا عاشق .
 استغراق حالنده صنعتکار بر روح ؛
 کوزلرنده غفلت ، قلبنده فتوح .

آی خانم قیصلمش کبی نفسی
دیددی که : « نه قدر صولغون چهره سی : »
قلبنده بر درین هجران طویمشدی :
عمومی قانونه اوده اویمشدی .

*
*

ایرتهمسی کون درسی محزون دیکله رکن
چیقمیوردی او کنج بر آن ذهنندن ..
بو حاله هم شاشوب ، هم قیزیوردی ؛
روحندن بر کیزی غم صیزیوردی .
ایستردی یاشامق ملتی ایچون ،
کینی واردی سودا علتی ایچون ..
سرسری بر عشقه کوکل باغلایان
ناصل ویره بیلیر یورده یکی جان ؛
بوآنده ایچری کیرن خدمتچی
دیددی که : « قاپیده طوران بر کنجی
اقناع ایتیک ممکن دکل ! موللايه
بر شیلر صوره جق ، ایدیور رجا :
رؤیا کوزمش ، تعبیر ایستیور سزدن ؛
دردینه بر تدبیر ایستیور سزدن . »
آی خانم آکلادی ذرحال کلنی ..
آلیله طوته رق چاریان قلبنی
خالنی میدانه ویرمه مک ایچین
دیددی : « بن کیده ایم ، بورایه کلسین . »

کنج کلدی او توردی مولایه قارشی
 دیدی که : « هر کیمک بر درده باشی

او غرارسه سزسکز چاره کوسترن ؛
 ایسته بو امیدله سزه کلدن بن ..

استانبولده طوغدم ، طورغوددر آدم ،
 رسام ؛ طبیعت ، بویوک استادم ،

یایا سیاحلغه سوق ایتدی بنی ؛
 هر ساعت باشنده امثالسز یکی

برکوزه لک کوروز ، تجیل ایدرم ،
 بویوک صنعتکاری تهلیل ایدرم ،

دون یورور ایکن او کده کی یول
 آیرلدی ایکیه : برصاغ ، بری صول ..

صولده کی نزهه کیدیور ، ذیه
 صوردم ، صفالی آق برجیفتجییه .

دیدی : « بویول کیدر قزیل المایه .. »
 لکن بن بو سوزی ویردم شقایه .

یورودم ، آز صکره بوشهری سچدم ؛
 یا قلاشدم ! بریرده کندمدن کچدم .

استغراقی بیلم ، رو یایمی بیلم :

هم یوقلق ، هم وارلق بر غریب عالم

بزده نه کورهیم ! آتلی بر پری

کو کدن ایندی جنت یا بقچون یزی

« سن کیمسین ، بو عالم نزهه سی ؟ » دیدم .

« بوقزیل المادر ، بن پریسیم . »

دیه زك غیب اولدی ؛ فقط خیالی
چیتیمور روعدن .. ایشته بو حالی
سزه سویله یه رك بر چاره بولمق ،
قیزیل المایه بر اماره بولمق

ایچون سزه کلدم ؛ چونکه هر کیمه
صوردمه دیدیلر : « کیت او حکیمه ؛
صوردینگ اولکیمی آنجق او بیلیر ؛
شیمدی ده کندبسی ناه بو اوده در . »
تصدیع ایتدم ؛ فقط کورینگز معذور ،
چونکه بو درد بنده قویمادی شعور ،
لطف ایدوب دردمه ویرک شفایی :
آ کلاتیکز بکا قیزیل المایی ...

بو شهر نره سی ، یولی نره دن ؟
شیمدی یه دک واری اورایه کیدن ؟
پریمی ملکمی ، یوقسه بشرمی ؟
نی قولغنه قبول ایدهرمی ؟ »

موللا دیدی : « اوغلم ، تورک فاتحلری
ایستردی استیلا ایتک هریری ؛

فتحه لکن بر تک هدف طانیردی ،
ورایی کندینه ارم صانیردی .

بو موعود اولکیمیه . بو طاتلی یورده
واصل اولمق ایچون هپ بو اوغورده .

یوزلرجه دفعه لر تورکک قاینادی :
هندی چینی ، مصری ، رومی قاپلادی .

بوتون پای تختلره ، اُك صوك چیتلره
کیتدی ؛ فقط اصلا بوجھول یره

یاقلاشمادی ؛ چونکه او موعود اولکه
دکلدی خارجدہ بر موجود اولکه .

قیزیل الما یوقی ؟ شہہ سز واردر ؛
فقط اونک سمتی باشقه دیاردر ...

زمینی مفکوره ، سماسی خیال ...
برکون کرچک ، فقط شیمدیلک ماصال ...

تورک مدینتی تقلیدسز ، صافی
طوغمادجہ بو یورد قالاچق خنی ...

جوق یرلری بز فتح ایده بیلمشز ؛
ہر برنده معنا فتح ایلمشز .

بر کشور آلمش تابعیتہ ،
اویتمش اورده کی مدنیتہ .

بعضاً ہندی ، بعضاً چینلی اولمشز ؛
عرب ، عجم ، فرنک دینلی اولمشز .

نہ بر تورک حقوقی ، تورک فلسفہ سی ،
نہ تورکجہ ایکلہ پن بر شاعر سسی ...

شاعر ، حکیم کلش بزدن دہ ؛ چوجہ
کیمی فارسی یازمش ، کیمی عربجہ ...

فرانسزجہ ، روسجہ ، چینجہ یازمشز ،
تورکہ آنجق برقاق عجم یازمشز .

باقیکز مثلاً : یازمش قوس قوجہ
فارابی عربجہ ، قرامزین روسجہ ؛

سینا ، جلال الدین ، زمخشریلر
 أمکی عربیه فرسه ویردیلر .

بخارالی شوکت ، کنجه لی خسرو
 فردوسی یه یاخود سعدی یه پیرو ...

بوکون بیله برچوق ادیبلمز
 فرنکجه یازمه بی صایارلر معجز .

تورکجه یازانلرسه لغت پارالار ،
 آوروپا تقلیدی شیلر قارالار .

حقیقی روحمز ، صافی دیلمز
 باغیرز اونلره : « بزه کلیکنز ! »

بزده در فکره حس ، حسله حیات ،
 وجدانلره الهام ، شاعره قانات ... »

ذکامری صانکه کیرالامشز ،
 هر دیلدن کتابلر صیرالامشز .

تورکک هم قیلجی ، همده قلمی
 یوکسلیتمش عربی ، چینی ، عجمی .

هرقومه بر تاریخ ، بر یورد یارامش ،
 کندینی باشقه سی ایچون آلداتمش .

اوز ایشنی داتم یاریم ترک ایتمش :
 طورقانی بیراقمش ، اورخونه کیتمش . .

اونوتمش اولکی ألفیاسنی ،
 علم و فنده کی اعتلاسنی ؟

یکیدن بریازی ، بر یاسا دوزمش ،
 هر زمان ذهنی بوش یره اوزمش .

یجه دفعه (قانون) ، (شفا) او قوش ؛
دوشمن کیری تکرار (بنا) او قوش ...

یوق تاریخهز ، وار تاریخلر من ،
بر برجه کیرمه مش مرخیلر من ؛

هربری پارلامش بر باشقه کوکده . .

عینی روحی بولمش یوزلرجه کووده .

نه تاریخی وحدت ، نه قومی صفوت !
قیزیل الما ایشته بوکا اشارت .

ملته اولسه بر کیزی احتیاج ،

ملی وجدان بولور اوکا بر علاج ؛

تورک باقامش (ارم) یا خود (سبا) یه

دیش : « کیده حکم قیزیل المایه . »

مقصدی کیتمکدر بر لکه دوغرو .

ملی دوشونجه یه . دیر لکه دوغرو . .

بیایر بر کون ملی عرفان طوغه جق ،

یکی اورخون ، یکی طورفان طوغه جق .

اجتماعی بر یورد ، قومی بر تاریخ

ایده جک تورکلکی تقلیدن تنزیه .

فقط کیم بیلیر ، کیم یول آچه جق .

تورکلک ضیاسنی دهره صاحجه جق ؛ ...

کیم بیلیر نه وقت دها پریمی

اوله جق بو یکی خلک بلیقیسی ؟ ... »

بو آنده بر جذبه کلدی موللایه

الهی بر سنسله کیردی معنایه :

پیردن سؤال ایتدم : « سوکیم هانی ؟ »

دیدى بکا : « اوکجه کنديکی طانی !... »

طوتمشم آلدن بن نا کهانی ،

کوتورمش بنی بر کیزی دنیايه .

قارا کلق بر طوفان ، سیال بر دیجور !

نه وجود ، نه عدم ، نه غیب ، نه حضور :

نار ایچندن هنوز چیقمامشدی نور ،

طوتولمشدی هر شی قارا سودایه ...

عمان جوشقون آقار ، بز صال ایچنده

بر بیلیز بوجکی خیال ایچنده

ایشیلهار کییدی ؛ بو حال ایچنده

دالمشز ایکیمز عینی رؤیایه .

صالمز - شرابئل ایمش جوهری -

باطلادی ، داغیلدی هپ مسکتلری ،

صورمقسزین پیردن بو عجب سری

دیدى : « مسمادر ، کچدی آسمایه ! »

مسکتلرده بر بر باطلار ، آنلردن

یکی شرابئلر فیزلاردی هر آن .

بز بونلردن بری اوستنده ، حیران ،

کیرمکده ایدک بر یکی فضایه .

دکزدن ایرمقلر ، ایرمقدن چایلر

طوغدغجه صالمز دها جوق هایلار ،

قاینلقدن بز همچون آیریلان پایلر

کوتوروردی بزى باشقه مأویه .

سالز بالونمش ، هوایی ده لک ،
 صفره لر آتارق دائم یوکسه لک ،

نهایت آدمک کوزینه کلک

اورادن حمرتله باقدق حوایه

طورمادق بز ، کیمی سیناده قالدی ،

کیمی « ایردم » دیدی ، سماده قالدی ؟

کیمی عرشه چیقدی ، اعلاده قالدی ..

دوندیلر باقدیلر آقان دریایه .

سالز فشنکمش ، بزلی اوچوردی ،

هر دوشن لمهسی بر جهان قوردی ؟

کیمی لوندره ده ، پارسده طوردی ،

کیمیسی باغلانندی یشیل خورمایه .

ذلیخا یوسفده بولدی اوزینی ،

فرهاد شیرینه دیکدی کوزینی ؟

شرح ایده مه مشکن سودا سوزینی

مجنون قاووششم صاندی لیلایه !

سودا بر قانات در ، اوچایان بیلمهز ،

بو یولی نه آتلی ، نه یایان بیلمهز ؟

بر کوزهل وار ، حسنی هیج پایان بیلمهز ،

تکامل دینلیر بو نازلی آیه .

سالز کوکلمش ، اوچدق خولیاده

دیگله نه دک هیج برطاتلی رؤیاده

صوک آرزومز بودر فانی دنیاده :

« تورکز ، وراجغز قیزیل المایه .. »

*
*
*

طورغود بوسوزلردن بولمادی شفا ،
 چیقدی ، کیتدی ، کوکلی طولو « واحیفا !! »
 دیوردی « لیلانسز بر مجنون کینی
 ناصل یاشایه یم سویله یاربی ! »

*
*
*

آی خانم طومعشدی بوتون سوزلری .
 بو فکری ذهنده سوردی ایلمری :
 « قیزیل الما یوقش ، فقط لازم مش ،
 توران حیاته بو برناظم مش ؛

هرخیال حقیقت اوله بیلیرکن .

وار ایتمه مک یچون بوتی شیمیدین ؟

مادامکه تورکلکک دردینه درمان

بو ایتمش نه ایچون قوشماق همان ؟

مادامکه نه هندده ، نه چینده ایتمش ،

تورکلرک روحنک ایچنده ایتمش ؛

دکلمش عربده ، عجمده ، رومده :

اونو تلمش کوکی قره قورومده . . .

انکلیر ، فرانسیز ، روسده دکلمش ،

تره به دوشمشسه بر ازا اگیلمش ؛

بولم بر اونوی وجدانمزده

بر کونش یاپه لم تورانمزده . . .

دوشوندی . . . دوشوندی . . . قرارلاشدردی ؛

بر کون یوردجیلری بوتون چاغیردی ،

دیددی : « تورک عرفانی ، سربست بر طوپراق

ایسته رکه اوراده ایله سین اشراق . . .

نه با کو، نه قازان، نه ده استانبول
 بویکی حیاتی ایده من قبول .

بوراده حریت سیاسی ده کل ،
 اوراده لفظی وار ، معناسی ده کل .

بوراده تورکجه دن ممنوع اولادک ،
 اوراده زنجیردن چیقماز قادین

ایسویچره ده بر تورک کوی، بر شهر
 یاپه لم؛ اورادن یکی بر شهر ،

بر عرفان ایرماغی آقسین تورانه . .
 ایرماق دونر اُلت برکون عمانه .

تقلیدسز، صالت ابداع، اقتراح ایله
 طوغمش بر معرفت تورکلکه شعله ،

بوتون تورکلکه عینی شعله بی

صاحسین که کوکلر برلشسین اُنی .

حکیم، شاعر اُدیب، صنعتکار، تاجر
 هبسی بو بشیکدن یتیشوب بر بر

کیمیسی کاشغره، کیمی آلتایه ،

کیمی قازانه، کیمی قونیه یه ،

هربری کیده رک بر اویمانغه ،

کوتورسون اود ، ایشیق تورک اوجاغنه

دانش انجمنی، دارالفنونلر

بوراده کوک صالحین، هریره بوتلر

قوللر آتهرقدن عینی حکمتی

طاغیتوب یوکسلتسین بو یوک ملتی ..

(قیزیل الما) اولسون بوشهرک آدی ،
آتالرمز هپ بوتنی آرادی ...

پکینه ، دلهمی یه ، بونکچون واردق ،
ویانه برجنی بونکچون واردق .

آرتق طانیه لم مفکوره مزنی :
دوزه لم یاسامز وتوره مزنی ! »

یوردجیلر بو فکری ایدوب استخسان ،
بوتون اولکله ایتدیلر اعلان .

آی خاتم بوایشه هپ ثروتی

وقف ایتدی ، کیمیسی حیثنی ،

کیمی عرفاتی ، کیمی جهدنی ؛

برلشوب یاپدیلر توران مهیدنی .

(لوزان) ک یاننده برتورک بلده سی

شنلندی : هر فنک بر مدرسه سی ،

زراعت ، تجارت ، صنعت اولری

باپیلوب اولدی بر عمران مشهری .

قیز ، آرکک چوجوقلر کلوب طولدیلر ،

یکی آدم ، یکی حوا اولدیلر .

یاوروجق تورکلره آچیق ایشیکی :

یکی برحیاتک اولدی بشیکی .

*
*
*

آی خاتم یاپدینی دارالتدریسی

بر مدیر آنه ویروب ، کندیسنی

با کوردن بویکی شهره کیتشدی ،
مدیرک یوکنی قبول ایتشدی .

قلبنده کی عشقی او یوتیق ایچون ،
طورغودی بوس بوتون اونوتیق ایچون ؛
کیجه کوندوز طورماز، اقدام ایده ردی ؛
اکیسک آرار، بولور، اتمام ایده ردی .

فقط یوزندن ده اولوردی عیان :
کوکلنده بردرد وار هرکسدن نهان ...

طورغوده کلنجه، زواللی رسام
هرکیجه بر کویده ایده رک آقشام
آز اوز کیتدی طاغیر، دره لر آشدی ؛
اولکه اولکه، شهرشهر طولاشدی ؛
« قیزیل آما نرده؟ » دیه صوراردی ؛
نه بیلن اوننی نه دوشونن واردی .

« کاشغر » ده بر صباح کوردی بر اعلان :
تپدن طرناغه تتره دی همان ؛

چونکه « قیزیل آما » سوزلری ایری
حرفلره یازیلش، یاننده بری

دیوردی : « کیملرسه اولادلرینی
ویرنلر، یازسینلر که آدلرینی ،

یاقینده قافله چیقاجق یوله
اعلان ایدیورز که معلوم اوله ! »

طورغود خلیجانله یاقلاشدی ، باقدی ؛
کوزندن مسرت یاشلری آقدی .

لوزان جوارنده ایمش آراغی :
 اورایه دوکولمش جنت طوپراغی ..
 مطلق اوراده در کوزل حوریسی ،
 منور تورانک یکی طومریسی .
 بیلارجه اویویان امیددی کولدی ؛
 چوجوقلرله برلک یوله دوزولدی .
 وقتا که ایریشدی « قیزیل آلمان » یه
 مراجعت لازم کلشدی « آی » ..
 مدیره بر مکتوب یازوب کونده رذدی :
 مکتبده بر رسم درسی ایسته ردی .
 آی خانم ، معاون طومریس خانمه
 دیدی : « یارین کتیر اونی یانمه ؛
 شمذیلک اونسکه بر آرز سن کوروش ... »
 قلباً دیدی : « عجب چیقاقجقی دوش ؛
 بنی ایلك کوروشده طانیه جقمی ؛
 بو بر بوش مصالمی ، یا محققمی ؟ »
 کیم بیلور نه ایچون بر کون انتظار
 ایله مک ایسته دی ، بونجه آه و زار
 کویا اصلا کافی ده کلش کبی :
 کنددی ده بیلدزدی ، نه در سنبی .
 بر از صو کرا طومریس کادی حدتله ،
 دیدی : « بو بر مجنون ، همده شدتله ،
 قیزیل آلمانی بر رو یاده کورمش ،
 خیده کویا او ائشاده کورمش !

کشور لر طولاشمش ، صورمش هرکسه
 بر صالیق و برمه مش اوکا هیچ کیمسه .
 دها بر جوق شیلر ... دلی والسلام !
 کوزی طالفین ، عشق جوشغون برآدام . «
 آی خانم بو سوزدن همان صاراردی ،
 قلبنی الملی بر شبه صاردی .

عجبا رؤیاده کوردیکی بومی ؟
 طورغود سودیکنی بونده بولدیمی ؟
 حقیقت بو ایسه نه بویوک هیبات !
 آرتق اوکا دوزخ اولاجق حیات .

*
 *

بر رسم خوجه سی اولمشدی طورغود .
 آی خانم بوسبوتون سنونته سین او مود
 دیهرک طورغوده کورونمدی هیچ .
 هفته لر کچنور ، یانیوردی ایچ .

طورغود او طه سنه چکیلیز هر کون
 طومریسک رسمی نقش ایتمک ایچون
 چالیشیردی ، بونی آی خانم بیلیر ،
 هر کون کوکلی بر قات دها ازیلیز ،
 کیزلیجه آغلاردی ؛ نهایت بر کون
 دینیلدی وار ایمش پارلاق بر دو کون :
 طومریسکه ارطغرل اوله نه جکمش ،
 حتی بو پرشبه کونی کردکمش ..

طورغود ایشیدنجه ، ییلدیزم کبی ،
بر ضربیه اوغران ، صارصیلبرقلی .

اتحار : بو فکر طوغار ایچنه ؛
کیدر جوارده کی بر غار ایچنه ،

آلنده طبانجه ، بینتی هدف
ایتمش ، بر لحظه ده اولاجق تلف ...

آی خاتم بو حالی سزوب اولجه
طورغودی کوزه تیر ایش کیزلیجه .

طورغود تام تینیکی چکه جک ایکن
قولندن شدتله طوتارق ، بردن

دیدى : « طورغود ، یایمه ، بو ایش پک کناه ! »
طورغود دوندی ، باقدی ، دیدی : « سنی آه ؟ »

آی طومریس سنمیسک ؟ « آی دیدی خایر .
بن طومریس دکلم ، بکا آی چاغیر . »

- او حالده طومریس کیم ؟- او باشقه قادین .
- قوجه یه واره جق اومیدر یارین ؟

- اوت او .. آه لکن سزه چوق بکزه ز .
- خایر ، بن قومالم ، او ایسه اسمر .

- کوزلری ماویعی ؟ - بالعکس سیاه .
- دیمک که بن اونى کورمه مشم آه ،

دائما بن سنی اونده کوزه رک ،
بر انسان قیزی صائشم ملک ،

فقط عجب یچون کورمدم سنی ؟ ...
- اوچ ییل اول بر کون کوردیکز بنی .

- روئیاده می ؟ - خابر ؛ روئیت ایچنده ؛
استغراق کبی بر حالت ایچنده .

« قیزل المایه دک ؛ » دیمش بر چفتجی ؛
سزه مبهم قالمش بو سوزک ایچی ...

کورونجه نی سز ؛ قیزیل الماده
بر پری ظن ایدوب صوکره روئیاده

کورنمش کبی ؛ بر خیال صاندیکز ؛
اولش بر وقعه نی ماصال صاندیکز .

کلدیکز اویمه ؛ خوجه مدن تدبیر
صوردیکز ؛ روئیاکز ایدیلدی تعبیر .

جوابلر کوروندی سزه پک طونوق ؛
فقط بکا آجدی بر یکی افق .

دوشه رک ایشته بو طاتلی سودایه ؛
وجود ویره بیلدم قیزیل المایه .

بو اسبله درکه کزوب هر ایزی ؛
بوراده نهایت بولدیکز بزی .

— آه ؛ شیدی آ کلادم بو معنایی ؛
اویانیق کوردیکم اوزون روئیایی .

سنی گاه حضور ؛ گاه غینده آرام ؛
بجایش ایتدیلر کوزمله یادم .

ابتدا کرچکی خیال صانمش ،
صوکراده کولکه بی جمال صانمش .

دیدیلر ؛ روئیتک اویقوده ایمش ...
اویقوده دکلمش ؛ پا کوده ایمش .

اوکزه کلش سورمش سزی ؛
 دیمش بکا : « بللی دکلدز ایزی . »
 سز یا مقده ایکن قیزیل المایی
 قوشمش آرامشم بوتون دنیایی .
 نهایت بولونجه ینه صایشم ،
 یالواجه اوغانم دیه طایشم ! ..
 طومریسک چهره سی چرچیوه اولمش ،
 ذهنمده کی خیال ایچنه طولمش ..
 اوکا عائد دیه یابدیغم رسم ،
 اولجه روحده ایمش مراتم ..
 اونی دیرکن سزی ترسیم ایتمش ! ..
 — ابتدا بکاده کلدی بروهم
 رو یا اوکا راجع اولماسین دیه
 بر کون کیزی کیردم سزک حجره یه ..
 یابدیغکز رسمی کوردم ، آکلادم ؛
 لیکن او کونه دک خیلی آغلادم .
 — آه ! نه بختی یارلق ، دیمک محبت
 سزده اوقتی وورمش ... — آه ، اوت ! ..
 اولاشدی بر دوکون دها یارینه ،
 دوردی ده ایردیله مرادلرینه .
 قیزیل الما اولدی بر کوزهل جنت :
 اورادن تورانه یاغدی سعادت .
 آی تا کری اجابت قبل بودعایه :
 سزی ده قاووشدور قیزیل المایه ! ..

ئولكر ايله آيدىن

اوكى آنا ديدى آرتق چكهمم
بو آفاجان چوجوقلر ك دردنى ؛
يا بونلرى اودن چيقار ، يا بنى .
بابا ديدى : « سن اوزوله ؛ بو آلزم
ايش اولاجق ؛ فقط اوزون اتكلى
بر ائتارى شيمدى بكا ديكمهلى ! »
ئولكر قيزك آدى ، آيدىن اوغلانك .
بابالرى ديدى : « هايدى اويانك .
كیده جكز بو كون قوشلر ايلنه ! »
اتكىنى صارمش ايدى بلنه ؛

چوجوقلره بر آرز چوربا یدیردی ؟
أللرندن طوتدی طاغه یتیردی .

بوتون کوندوز دولاشدیلر اوزمانده ؟
آقشام چاندی ، کوزلر قالدی دومانده .

بابا دیدی : « یاوزولرم ، آجیقدق . »
یایدی یره بر کوچوجوک طغارجق .

ئولکر باقدی پک طوزلودر باصدیرما .
ییه مەدی ، دیدی : « آرتق ، بک بابا !

کیجه اولدی ، اومزه کیده م ! »

بابا دیدی : « وقت کچدی کوزه لم ،

یول بوینده شیمدی آزغین قورتلر وار ،
بزی یوتار بر قورت ، یا بر جاناوار .

بو گوشه ده او یور ایسه ک سس سزجه
سلامتله کچه بیلیر بو کیجه . »

ایکی قاردهش تیره دیلر قورقودن ...
آیدین دیدی : « صباحلین اویقودن

بزی قوشلر اویاندریر ، قالقارز ،
هر طرفی دولاشیرز ، باقارز :

بابامز یوق ! بزی آتمش صاووشمش ؛
اونده کی یاوروسنه قاووشمش .

زینب ! اونک آتسه سی وار ، سوبیلیر .
بز ئوکسوزز ، بزم ایچون کیم بیلیر

باباجم نه دوشوشمش ، یاپاجق ؟

او کیده جک . بزی قورتلر قاپاجق . »

ٲولكر ديدى : « كچن كيجه رٲيامه
آننهم كلدى ، ديدى : « قيزم ، آغلاما :

قولكده كي مرهان پرى قيزدر ،
بر كون سزى هر قايعيدن قورتاير . «
بابا ديدى : « هيچ بن سزى بو طاغده
بيراقيرده دونرمي يم جلاده ؟

بابا كزم سزك ، بونى بر طويك ،
ايسترسه كز اٲكمده اويويك . «
اٲكنى سردى ، يره اوزاندى ،
ياوروجقلر بو حيله يه ايناندى .
يورغونديلر ، همان اويقو ملكى
كوزلرينه كردى سرلى پرده يى .

طاش يوره كلى حريف باقدى : چوجوقلر
قوزو كيبي ميشيل ميشيل اويوقلار ،

جيبنده كي ماقاصجنى ، آرادى ،
اٲكنى كسدى ، يردن فيرلادى ؛
لعنت ايدوب او انصافسز قارى يه
ياورولرى ايصارلادى تا كرى يه .

خرسز كبي قورقه قورقه سيويشدى ،
كون دوغمه دن يوواسنه ايريشدى .

قاريسى ده مكر چيقمش او كيجه ،
پيكارلره بويو يامش كيزليجه ،

اٲر ككندن اول اوه كلشدى ،

« قوجه جغم ، آل زينبى ، ٲوپ . « ديدى .

زینب نهیدی؟ قارا یوزلو بر صیصقا ،
کل باشنده اون تل کیرلی لایسقا ...

*
*

بز کلهم آیدین ایله ئولکره !
شفق آلتون ایشیغی کوکله .

ساجار ایکن ، قوشلر آذان او قورکن
اویانارق آیدین قالدی یزندن ؛

قورقدیغنه اوغرامشدی ، آکلادی ،
« بابا ! » دییه هونکور هونکور آغلادی ...

ئولکری ده اویاندیردی بو چیغلق ،
دیدى شمى بکا دوشن آبلالق ؛

نه یاعه من لازم ، بونی دوشونمک ،
قارده شمه متانتلی کورونمک .

قارده شنه دیدی : « آیدین ، آغلاما !
صبر ایتمکی بن سوز ویردم آنامه .

بیلیوردق بر کون بوايش اولاجق ،
قدر من نه یسه اولسون چابوجاق .

بز ئوز تورکز ، باق سن آیدین ، بن ئولکر ،
تورک تا کریسی ئوز اینلی آسیرکر .

زینب کیبی آننهك دکل تات سنك ،
هیچ صویکه قاریشمامش یاد سنك .

اونو تادم ، آننه م دیردی : « باق ، قیزم ،
باباک قای ایلدن ، بزده قیرغیزم . »

آیدین صوصدی ، دوشونمکه باشلادی ،
کوزلرنده امید نوری پارلادی ،

دیدى : « آبالا ! نیچون بزم بابامز
اولادینه اولسون بویله وفاسز ؟ »
ئولکر دیدى : « بویو یامش او قازی
چیقاما ز که سوزلرندن طیشاری !

طلسمی وار یوره کنده ، دیننده ،
بر کور آلت اولمش اونک آئنده ... »

آیدین دیدى : « صوسز قالدیم بن ، آبالا ،
یوره کی یاقدی طوزلو پاصدیرما .

دولاشالم ، آرایالم بر پیکار ،
دویویورم بر صوصسی شاریلداز . «
بش اون آدیم یورونجه باقدیلر :
بر قایادن کوموش کیبی صوص آقار ؟

آیدین صوی کورور کورمز سکیرتدی ؛
بر قوش دیله کلدی : ئولکر ایشیتدی :

« بو پیکار صوغوق سیکار ،
ایچنده بالق دونار ... »

کیم ایچرسه صویندن
اولور وحشی بر قاپلان ! .»

ئولکر همان قوشدی طوتدی قولندن ؛
قارده شنی کری چکدی یولندن ؛
دیدى : « آمان ؛ آیدین ! ایچمه بوصوی ؛
دوشمان ینه بزه قورمش بوصوی ؛

قاپلان اولور ، بنی یرسک ایچنجه ؛
 بر قوش خبر ویردی کندی دیلنجه . «
 آیدین دیدی : « پکی ؛ بوندن کچلم ؛
 بر باشقا صوبولوب اونی ایچلم . «
 یورودیلر ؛ یورودیلر پک اوزاق
 بر گوشه ده راستلادیلر بر قاینق ؛
 آیدین صویی کورور کورمن سکیرتدی ؛
 بر قوش دیله کلدی ؛ ٹولکر ایشیتدی :
 « بوپیکار صوغوق پیکار ؛
 ایچنده بالق دونار...
 کیم ایچرسه صویندن
 اولور قورقونج بر ییلان !... »
 ٹولکر همان قوشدی طوتدی قولندن ؛
 قارده شنی کری چکدی یولندن ؛
 دیدی : « آمان ؛ آیدین ! ایچمه بو صویی ؛
 دو شمان ینه بزه قورمش بو صویی ؛
 ییلان اولور صوکر ا بنی صوقارسک ؛
 باق نه دیور ؛ سن قوش دیلی آ کلارسک . «
 آیدین دیدی : پکی بوندن کچلم ؛
 بر باشقا صوبولوب اونی ایچلم . «
 بر چوق داها یورودیلر ؛ کیتدیلر ؛
 بر چشمه نک کنارینه یتدیلر :
 آیدین صویی کورور کورمن سکیرتدی ؛
 بر قوش دیله کلدی ؛ ٹولکر ایشیتدی :

«ئوپىكار؛ صوغوق پىكار؛
 اچىندە بالق دونار...»

كىم اچىرسە صويندىن
 اولور گوزدل بر جيلان!...»

ئولكر قوشدى ، هيهات وقت طولمشدى . .

آيدىن صودن اچمىش ، جيلان اولمشدى .

آجى بر حال : ئولكر . آيوس باقيور ،

جىلانچىڭ گوز ياشلىرى آقيور .

گوك بو ايشە كدرلنمىش ، آغلاردى :

حزىن ياغمور داملا ، داملا ياغاردى .

بر سس ديدى : « فلا كتلر سورە كىز .

اولدىغى بىلن اولماز يور كىز . »

قىزىك يىزە آبلانغى اوياندى ،

بأسە بويون اگدىكىندىن ارتاندى .

ديدى : « قاردهش ، بر چىلە وار ، طولاجق ،

آلمىزە هر يوزىلان اولاجق .

وارسىن اولسون جيلان پوستى دونمىز ،

مژدەمىن وار ، قور تولوشدر صوگمىز .

هايدى شىيدى كىندىمىزە بر قوغوق .

آرايالم ، گىجىلرى پك صوغوق .

تاگىرى بىزى قور تاراجق ، بوبللى ،

قور قايالم هر نە ايتسە تجلى . »

آرادىلر كون اينر كىن مغربە

اولكلرىنە چىتىدى بر بوش قولوبە

سېغىناجق بو بر امين گوشه يدى ؛
 قېز بوراي او تۇر ايله دوشه دى .
 يوره كيله دعا ايتدى تا كرى يه :
 « ايزمى سزديرمه او قارى يه . »
 كندى ايجون فينديق ، جويز كتمىردى ،
 جيلانته تازه يونجه يديردى .
 آتته سندن قاله ايكي آل مرجان
 بيله زيكي واردى ؛ همان قولتدن
 بريسي چيقارارق كردانلق
 ياپدى او كا ، قولاي ده كيل آبلالاق ،
 طاقدى كوزهل جيلانجىك بوينه .
 او يوديلر سو كرا قويون قويونه ...

*

* *

كونلر، آيلر، ييللر كچدى آقارق !
 ايكي قاردهش آغاچلره باقارق
 بو يوديلر؛ آليشديلر اورمانه ؛
 هيچ كوزلرى راست كله دى انسانه ...
 ايشيتديلر بردن بره بر صباح
 بر كورولتو : مكر او كون پادشاه
 آوه چيمقش ؛ اعلان ايتدى بورولر ،
 آتليلرله قوشانمشدى قورولر :
 آوجى ؛ سلاح ، بورو ؛ كوپك ؛ آت سسي
 او پانديردى جيلانده كي هوسى ؛

دیدى: « آبلالا! آچ قاپى يى كیده يم ؛
 تهلکه ده جنسم ؛ يارديم ایده يم .
 دامارمده جیلانلق وار؛ دورامام ؛
 انسانلقدن چيقدم ؛ باغداش قورامام .
 بورو سسى جیلانلری جوشدورور ؛
 آت اوکنده ؛ ایت اوکنده قوشدورور .
 ئولکز دیدى : « بىراقامام ؛ قارده شم ؛
 هم آيمسك بنم ؛ هم ده کونشم .
 کیجه م سنك سوزلرکه بزه نیر ؛
 کوندوزلرم کوزلرکه شنله نیر .
 سنك طيشك جیلان ؛ ايچك انساندر ؛
 آوجى سنى طانیاماز ، آوصانیر .
 طوقونورسه سكا قضا قورشونى
 ناصیل اولور حالم ؛ دوشون برشونى . «
 جیلان دیدى : « آچ قاپى يى ، كیده يم ،
 آوجیلری دارما داغین ایده يم ؛
 هر طاقى برجهته دوغرولسون ؛
 سویداشرم فلا کتدن قورتولسون .
 آچماز ایسه ك بکا ئولوم محقق ؛
 چونکه یاسام دیور: « قاچان بر آچاق ! »
 بن قورقاچه یاشایامام ؛ کدردن
 ئوله حکم ؛ اولاجقسك سبب سن ! «
 ئولکر باقدى ایش پک فنا اولویور ؛
 کیتمز ایسه کندیسنى یولوویور .

ئوپدى ئوكچە بوينىدە كى مىراجانى؛
 ساليويردى قولوبەدن جيلانى .
 كىنج پادشاه بردن برە كورونجه
 برخوش جيلان قوشمقده در ئوكىجه ؛
 برجیلان كه راست كلينمز آشنه ؛
 سوزدى ياغيز آتى؛ دوشدى پيشنه .
 قايالردن طيرمانه رق ؛ يارلردن
 آتلاديلر ؛ تپه لرده قارلردن ؛
 دره لرده ايرماقلردن كچديلر ؛
 سازلقلرده كىزلى يوللر سچديلر ...
 آقشام اولدى؛ بوتون آلاى بوزولدى ؛
 جيلان كندى قاپسنة دوغرولدى ،
 آياغيله ووردى :

— كيم او ؟

— آج بىم !

— وای سنىمىك اورمانلرده كىزه نم ؟

آچىلنجه قاپى؛ كىردى اىچرى
 دیدى : « آبلا بوكون كوردم برپرى
 شهزاده سى؛ تپه سنده آلتون تاج؛
 كلش؛ اىستر طاغ خلقندن جانلى باج .
 بويله كوزەل بر قهرمان بولونماز ؛
 قابل دكل دىلله تعريف اولونماز! ... »
 اويوديلر؛ ينه صباح آر كىنجه
 قالدى؛ ياپدى آبلاسنه اشكنجه ؛

«آج قاپی بی .» دیدی ؛ ینه آچدیردی ؛
 آوجیلری طرف طرف صاجدیردی .

قایالردن طیرمانارق ، یارلردن
 آتلا دیلر ، تپه لرده ، قارلردن ،

دره لرده ایرماقلردن کچدیلر ،
 سازلقلرده کیزلی یوللر سچدیلر ...

آقشامه دک آوجیلری اویناتدی ،
 دوزه نلرله جمله سنی آلداتدی .

بوصیراده دوندی ، ایتدی بر نگاه ؛
 کندیسنه یاقلاشمشدی ، پادشاه ؛

طوتولمایم دیبه یاردن آقلادی ،
 اوکنده کی صاغ آیاغی قانادی .

دوشه قالقه کلدی چاتدی اوینه ،
 قاپیسی ووردی طاق طاق ینه :

— کیم او ؟

— کوزهل آبلاجم ، آج بنم !

وای سنمیسک اورمانلره کزه نم ؟

آچیلنجه قاپی کیردی ایچری .
 آرقاسنده وارمش مکر بر چری

ماجرا بی کورور کیده ر دیوانه ،
 بواسرارلی ایشی سویلر سلطانه .

همان تلال چاغرتارق پادشاه
 دیرکه « یارین آتیلما سین بر سلاح .

جیلان تمکین دکل کیمسه ده کمه سین ،
میزراغنی اوکا دوغرو ا کمه سین . »

ئولکر باتدی : قارده شنک بر آلی
قوشار ایکن طاشه ده کمش ، بره لی ؟
اوت سوره زک علاج یاپدی او کیجه .
صباح اولدی ، جیلان قالدی ا رکنجه ،

« آچ قاپی بی ، دیدی ، باق طاک آغاردی . »
ئولکر ینه « کیتمه » دییه یالواردی .

دیدی : « بکا بورو میدان او قویور ،
بن کیتمزسه م دییه جکلر قورقویور .

آنام آلا کییک ، بابام بوز قوزتمکن
بن تورک اوغلی قاچارمی م ئولومدن ؟

آچ قاپی بی ، آتیلیم میدانه ،
تورکلکی کوستره م قاغانه . »

قیز آکلادی ممکن ده کل آچماق ،
قارده شنجه ناموس اولمش قاچماق .
کوزلرندن الماس کی یاش آقدی ،
جیلانجی دیشازی یه بیراقدی .

کوزهل جیلان ینه چیقدی اورمانه ،
سرپشدردی هر بولوکی بر یانه .

قایالردن طیرمانارق ، یارلردن
آقلادیلر ، تپه لرده قارلردن ،

دوره لرده ایرماقلردن کچدیلر ،

سازقلرده کیزلی بوللر سچدیلر ...

آقشام اولدی او کیتمه دن یاپی یه ،
خاقان کلدی ووردی تخته قاپی یه :

— کیم او ؟

— کوزهل آبلانم ، آت ، بتم !

وای سنمیسک اورمانلرده کزه نم ؟

ٹولکر آچار آچار کوردی اوکنده ،

آلتون تاجلی ، کوزهل ، کنج بر شهزاده .

ایکی باقیش بربرینه دوغرولدی ،

ایکی کوکل بربرینه وورولدی .

قاغان سلام ویردی ، دیدی : « آی پری ،

اولورمیسک تورک تختک زیوری ؟ »

ٹولکر دیدی : « باش اوستنه خاقانم .

بر شرطم وار : برک اولسون جیلانم . »

خاقان دیدی : « آی کوزهلک پریسی ،

اوده اولسون عمرمیزک اینسی . »

بوصیراده جیلان کلدی یووايه ؟

راضی اولدی کیتمک ایچون سرايه .

صباح اولدی ، آتلیینه بئندیلر ،

یوجه طاغدن شهره دوغرو ایندیلر .

دوکون سوردی تمام قرق کون ، قرق کیجه ،

هرکس ایچون بر عمومی اکلنجه .

جیلان سرای باغچه سنده قوشاردی ،

چیچکلرک آراسنده یاشاردی .

ئولكر مسعود اولدى بويىلە برقاچ آى ...
 فقط بركون طويلانارق قورولتاي
 دوستانلره آچدى يىكى برقاوغا ،
 خاقان اوردو ايله كيتدى اوزاغه .

ئولكر آغىر كېه ايدى ... بر صبح
 پنجره دن باقار ايكن بر سياه
 يوزلو قادين كوردى ، دستى آلنده
 صو آليردى ، بولاقيردى ديلنده :

« كوزه لم ديدم سزه ،
 كله دى ايشكزه .

ايشته باقىك ، پارلايور
 كولكهم وورمش ده كيزه .

آغزمنزده يوق ساقيز ،
 سويجه بويىلە هپ آقز .

صو دستيسى طاشيرى
 بىم كې كوزه ل قيز ؟ »

ميرلانارق بو اويغونسز شرقى يى
 ساقيزنى آتدى ، قيردى دستى يى .

ئولكر ديدى : « زيان ايتدك بابا كه ؛
 عائد دكل كوله ووران يوز بسكا ،
 او بىمدر : آرامادك ، يا كىلدك .
 هېچ كندىنى طانمازى بر قادين ؟ »

ديدى : « وارسين سنك اولسون ئوته كى ،
 كوزه ل اولمق بك زور بر شى دكل كه ...

بر لحظه ويز ألبسه كى كيه يم ،
 سندن كوزهل اولديغى ديه يم .
 سنده بتم اوستمى كى بر ساعت ،
 آ كلا پاسك بنده ميدر قباحت ،
 ايستر ايسهك بو سوزمى ده نه مك
 بر ايب صاللا ، صاريلام ، بنى چك . «
 صارقدى بر ايب ، طوتدى ايبى بو قارى ،
 ثولكر همان چكدى اونى بو قارى .
 بيلزدى بو كندينه بر اويوندى ،
 بر شاقاجق اولسون ديه صويوندى ؛
 بر برينك اورباسنى كيديلر .
 او ايسته دى : « مرچانى ده چيقار ، وير ! »
 ثولكر اونى اسيركه دى ويرمه دى .
 قادين ديدى : « نجره دن باق شيمدى . »
 ثولكر كلدى نجره دن باقغه ،
 طوتدى همان آتدى اونى ايرماغه ؛
 ديدى : « آ كلا ، بن بويوجى قيزى يم ،
 آدم زينب ، يوره كارده صيزى يم ! »
 دوشر ايكن ايشيدنجه بو آدى
 ثولكر او كى قارده شنى طانيدى .
 كول يوتاركن اونى قوشلر آغلادى ؛
 او زواللى تا كرى يه بل باغلادى ،
 ديدى : « دوشمان بر اقامش پيشمى ؛
 بن مظلوم ، تا كرى كورور ايشيمى ! »

آقشام جیلان آبلاسنی کورمکه
 کلادی : او یوق ، یرنده بر زنجیه
 اوطورویوز ... درحال ایشی آکلادی ؛
 کیتدی کولک کنارنده آغلادی :

« باجی ، باجی ، جان باجی !
 قولنده مرجان باجی !
 بنمز کیتدک نره یه ؛
 دوشدک هانکی دره یه ؟ »

کول ایچنده درین برسس ایگله دی ،
 جیلان صوصدی ، دقت ایله دیگله دی :
 « قاردهش ، قاردهش ، جان قاردهش !
 بویننده مرجان قاردهش !
 بن دوشمه دم ، آتدیلم ،
 عمرمه سم قاندیلر . »

بوصیراده کورله یوردی داووللر :
 محاربه بیتمش ، غازی حکمدار
 آلتیشلرله کلیوردی سرایه .
 هوپلایارق جیلان قوشدی آلایه .
 یاقلاشدقجه باقیوردی پادشاه ،
 پنجره ده گولکر یوقدی ، برسیاه ،
 چنکانه می قیز اوطورمشن باقاردی ؛
 مراق اودی یورکنی یاقاردی .
 قارشیلادی هنکارینی قارا قیز ،
 دیدی : « بسکا بوتون ملت مشتاقز .

باق ، حسرتك بنی سو قدی نه حاله ؟
 کوز یا شلم زیان ویردی جماله !... »
 هنکار دیدی : « چکیل ، صیقا جانی ؟
 نره ددر ، چاغیر ٹولکر خانمی . »
 زینب دیدی : « آه ، اونو تمش ، طانیماز ،
 آغلامقدن چیرکینله شدم یا بر آز .
 اركك قسمی وفاسزدر دیرلردی ،
 اینا اازدم ، شیمدی کوکلم حق ویردی . »
 هنکار دیدی : « جاریه لر طویلانسن ،
 ٹولکر خانم نره ددر آرانسن ! »
 آرادیلر ، میدانده یوق اثری ؟
 او یوق ، اما یرنده بوسرسری ...
 آغلایارق هنکار چیقدی باغچه به ،
 ٹولکرینك جیلانی کورمه که .
 باقدی جیلان کوله دوغرو کیدیور ،
 قولاق ویردی : بویله فریاد ایدیور :

« باجی ، باجی ، جان باجی !

قولنده مرجان باجی !

بن یاسلیم بوزاده ،

سن فاصلسك اوراده ؟ »

کولدن کلدی بر اینجه جك اوغولدی ،
 دربئلردن برکیزی سس دو یولهی :

« قاردهش ، قاردهش ، جان قاردهش !

بوينده مەرجان قاردهش !

ئولكەرىكك دوراغى

بر بالىغك قورساغى . »

جىلان :

« باجى ، باجى ، جان باجى !

قولنده مەرجان باجى !

كوكلە مەزاق دولدى :

كەلكك نەاولدى ؟ »

ئولكەرىك :

« قاردهش ، قاردهش ، جان قاردهش !

بوينده مەرجان قاردهش !

اوغلم « توران » قوجاقدە ،

امىرىرىم بوجاقدە . »

جىلان :

« باجى ، باجى ، جان باجى !

قولنده مەرجان باجى !

ھەنكار كلدى ، آغلادى ،

فلاكتى آكلادى . »

ئولكەرىك :

« قاردهش ، قاردهش ، جان قاردهش !

بوينده مەرجان قاردهش !

ھەنكارە سويلە سلام ،

بىزى آلسىن بوآقشام . »

نەزمان كە بوسوزلۇرى ايشىتىدى ،
 ھىنكار ھەمان بالىقچى يە امر ايتىدى ،
 آغ آتلىدى ، قايا كىيى بر بالىق
 چىقاريدى ، دولدى بوتون اورتالىق .
 بو بالىنى دقت ايله ياردىلر ،
 توران چىقىدى ، بر چارشافە صاردىلر ؛
 اوندىن سو كرا ئولكر چىقىدى طىشارى .
 جىلان آرتىق اولمشدى بر حاشارى ؛
 كىتىدى باقىدى مىراق ايله « توران » .
 كورور كورمىز بردن دۈندى انسانە .
 آبلاسنىك اوغلى بوزدى بو بويى ،
 قالمادى ھىچ جىلانلىك بر بويى .
 ايكى قاردهش صارىلدىلر احرامە ؛
 كوتورولدى ھىربرى بر حرامە .
 خائىن زىنب ھەمان او كون قوغولدى ،
 كىندىسنى كوله آتدى ، بوغولدى . . .
 نە ا كىلسە او يىچىلر دىيادە ،
 زىنب ئولدى ، ئولكر ايردى مىرادە !

كوچوك شهزاده

رپادشاه ساغلاملامق ايجون ياريني
حضورينه دعوت ايدر اوغوللريني .

دير : « هانكيكز اولاييدير بوملكه ناظم ؟
بوني بيلمك ايجون سزى ذهنه مك لازم .

ويريورم بيكر آلتون سزه سرمايه ،
يوله دوشك ، كيديك برر اوزاق اوليكه به ؛

برييل آليش - ويريش ايديك ، پارا قازانيك .
كيم چيقارسه بجرىكلى تخت اولور آنك . «

اوچ شهزاده آل اوپهرك چيقديلر يوله .
آقشام اوستى يول آيريلدى اوچ بويوك قوله .

کون بک دیدی: «خیر بونده!» صاغه طوغرولدی؛

آی بک ایسه اورته ایزی اوغورلو بولدی ،

«کیدن کلز» یولی قالدی کوچوک قارده شه ،

دیهرک «یادوات پاشه ، یاقوزغون لسه !»

ییلدیز تکین ایصمیز چوله سوردی قیصراغی .

نه برچوبان طامی ، نه برحیفتهجی اوجاغی ،

آز ، اوز کیتدی ؛ دره ، تپه ، اووالر آشدی ؛

بر صباح بر ایصمیز ، ویران کونیه اولاشدی ...

چای اوکنده اوتلانیردی برسورو قویون ؛

چوبان قوال چالار ، کوبک اویناردی اویون .

کیتدی اوکجه سلام ویردی ، صوکره چوبانه :

«بوسوروی بیك آلتونه سات ، دیدی ، بگا .»

کویلو ویردی قویونلری آلدی آلتینی ؛

سورو اوکده ، طاغه طوغرو سوردی آتی .

بر آز صوکره طاغی آشدی ، ایندی دره یه ؛

قارشینسه بر دیو چیتدی ، دیدی : «نره یه ؛

قوردلر ، قوشلر کچه مزلر ایکن بورادن

ناصل اولدی سن بورایه دوشدک ای انسان ؟»

ایلرله دی ییلدیز ، دیدی : «سویکیلی داییم ،

اوچ آیدرکه سنی بولمق اوزره یولده ایم .

آننهم چوقدن بری هرکون سنی اوزلردی ،

کلك ، سکا بر ارمغان ویرمک ایستردی ؛

خسته لاندی ، یورومکه یوقدی مجالی ،

دیدى : «اوغلوم ! کیت داییکه آکلات بوچالی ،

دی که باجیک آریلغه دایانامادی ،
 بوہسیلی قویونلری سکا یوللادی .
 دیور نیچون خاطرلاماز بنی قارده شم ؛
 صاغلغندن خبر آلسهم دینر آتشم . . «
 دیو آه چکدی ، دیدی : « اوغلوم آننهك چوق حقلی
 دایجھك باق نه قدر آزالمش عقلی ،
 اوزاقده کی بر باجی بی چوقی اونوتمق
 آز قالدی که ایستیوردم اوغلنی یوتمق ! »
 دیو ، سوروی صالیوردی یشیل اووايه
 یکننی کوتوردی بر آلتون سرایه ،
 اوطه لری طولو چشید چشید مجوهر ،
 باغچه سنده تورلو تورلو طاتلی یشلر . . .
 ییلدیز تکین بو یرده هیچ صیقلمیوردی .
 ارم باغی صانیوردی بو کوزهل یوردی .
 دیو هر صباح آقشام کسر بر تانه قویون ،
 یردی ، صوکره یاتار امدی هپ یوزی قویون ،
 بر کون ییلدیز دیدی : « آرتق وقت طارالدی ،
 صرا بکا کله جکدر ، قویون آزالدی . »
 دیوه کیتدی ، دیدی : « شیمدی آننه مك کوزی ،
 هپ بولده در ، صاغلغنگك مژده سی . سوزی
 اوکا یکی جان ویره جک ، ویریگز اذن ،
 حاضرلغه باشلاییم بن کیتمک ایچین ! »
 دیو آه چکدی ، دیدی : « اودت باجیم مراقده ؛
 آنا ، اوغول قالمالی بویله ایراقده .

آل بونلری ، ایشته سکا برچوق آناختار ،
هربریمی بر مجوهر خزنه سی آچار ؛

هر اوطه بی آچوب طولاش ، کیر هر خزنه یه ،
جواهر لر آره سندن سچ بر هدیه !

بیله یز تمکین آلدی آله آناختار لری ،
آلتون قابلی مر دیوه ندن چیقدی یوقاری .

بر اوطه ده الماس طولو ، برنده لعل ،
یاقوت ، زمره ... دیدی « بونلر کوزمده ده کل !

بر قارانلق اوطه جغه کلنجه صیرا .

آجدی ، همان اورا جقده بولدی بر سفره ؛

دایسنه دیدی : « ایشته بودر سچدیکم ! »

دیو باشنی صالایارق کولدی ، دیدی : « هممم !

تونی نردن بولدک ؟ داییک سوسین جانکی ،

بن بونکچون بر قارده شک دوکدم قاننی . »

بیله یز تمکین دیدی : « دایی ، ویرمسه ک قالسین ! »

دیو دیدی : « یوق ، یکن نه بی دیلرسه آلسین !

جانمی ده آلمش اولسه ک اسپر کرمی م ؟

آنه ک بیلیر ، بن سزکله جان - جکر می م ؟

بیله یز تمکین بیندی آته ، یوله طوغر ولدی ،

آز ، اوز کیتدی ، بر چنلی یرده یورولدی ؛

قیصر اغنی صالیو یردی یشیل چاییره ،

سفره جغنی کتیره رک سردی پاییره ؛

« آچیل ، سفره م ، آچیل ! » دیدی ، سفره کز یله دی ،

اوزرینه آلتین ، کوموش قاپلر سربلادی ؛

آجیقمشدی ، یدی بو بیک تورلو یمکن .
 « پری سلطان » باقار ایمش مکر یوکسکدن .
 سرایتدن باقینیرکن - دوربین آئنده -
 دیدی : « ایشته سرلی سفره ، ییلدیز شهزاده ! »
 ایکی چاووش کونده رهك آقلی جوانه
 سفره سیله برلك دعوت ایتدی دیوانه .
 ییلدیز تمکین قالدیرنجه باشنی باقدی :
 اءکنده کی بر طاغ دکل ، بر آلتون طاقدی !
 پنجره ده کولومسیور بر کوزه ل سلطان ...
 دیدی : « بو عیش شیمدی یه دک کوکامده یاتان :
 بر قوش ناصیل کیدر ایسه طوزاغه طوغرو ،
 سفره سنی آلدی کیتندی قوناغه طوغرو
 پری سلطان دیدی : « عفو ایت ، کوزه ل آرسلانم !
 طاسغلی سفره جغنی چوق سودی جانم .
 بونی بکا ویررمینسک ! » کینچ دیدی : « بویله
 بر دکر سز سفره دکل ، آی ملک ، سویله ،
 بن جانمی سنک ایچون ایدیم قوربان ! »
 سلطان دیدی : « خاییر ، سنی بکلور باباک ،
 قارده شلرک یتشمه دن کیت بر ایش آرا ،
 هیچ اولمازسه اونلر قدر قازان بر پارا ؛
 یوقسه تختک آلدن کیدر ، قالیرسک تاجسز ،
 ایل دیزمی ؟ نه عاجزمش شهزاده ییلدیز ! »
 ییلدیز باقدی سوکیسنک قارشیلغی یوق ،
 یوره کفه صاپلانندی بر ییلدیریملی اوق .

کوسدی عشقک دوزهننه ، بختک نازینه .
محزون محزون عودت ایتدی اوچ یول آغزینه .

*
* *

قارده شلری یتشدیلر ، هربری بیگر
آلتون کارله ، « سنک کارک نه در ؟ » دیدیلر .
— « قازانمشم ، فقط صوکره آلدن چیقاردم . »
— « او یله ایسه ایتمه لی بز سکا یاردیم ؛
پارامزدن سنک اولسون برر طور بامز ،
آبی اولماز قیزار ایسه تاجلی بابامز . »
— « خاییر ، خاییر ! بن صوچی قولدن صاقلامام ،
هیچ کیسه نك امكندن زکات آلامام .
بابام بی خاشلایاجق ایسه خاشلا سین .
انصافلیسه تجربه یه تکرار باشلا سین . »
اوچ شهزاده دیزیلدیلر خانک یاننه ،
چیقاردیلر دفترلی عرض دیواننه ،
ایکی قاردهش کوسته ردیلر قازانجلرینی ،
کوچوک اولاد سویله مه دی کندی کارینی .
خاقان دیدی : « او غلوم ! سندن چوق شی اوماردم . »
دیدی : « بابا ، قازاندم ده آلدن چیقاردم . »
خاقان قیزدی ، دیدی : « آتیک بونی زندانه ! »
وزیرلری یالواردیلر اولو خاقانه ،
دیدیلرکه : « ایتمه لیسک برده امتحان ،
برنجیده عفو ایتمکدر خانه یاقیشان . »

خاقان يەنە ھەربىر يەنە وىردى بىك آلتىن
 دىدى « كىدىك اوزاقلردە مال آلوب ساتىك ؛

بر يىل سوكرام ھەربىر يىكز بر بويوك ثروت
 كىتيرىكز ، عقلكزە ايتسېن دلالت . »

يەنە بزم اوچ شەھزادە دوشدىلر يولە ،
 آقشام اوستى يول آيرىلدى اوچ بويوك قولە .

بويوك دىدى : « خىر بوندى ! » صاغە طوغرلدى ؛
 اور تانجەسى اور تە ايزى اوغورلو بولدى ؛

« كىدن كلز » يولى قالدى تىكرار كوچوكە ،
 آز ، اوز كىتدى ، كىردى يەنە بر بوش دوزلكە ؛

ويران كويدە بىك آلتونە بر سورو او كوز
 ساتىن آلدى ، ديو يوردىنە كىردى بر كوندوز .

او كوزلرە مسرتلە باقدى دايسى ،
 دىدى : « بونلر ھەم بويوجك ، ھەم چوق صايسى . »

يىككەنە « صفا كلدىك ، آناك ناصلر ؟ »
 دىە سوردى ، يىلدىز دىدى : « داى ، بر يىلدر

أىلشدى ، چونكە سندن خىر آلاق
 قلبى راحتلاندى ، آرتق ايتيور مراق . »

داى دوشدى يەنە آسكى قارىن جنكەنە ،
 يىكن طالدى كوشكك چشىد چشىد رنكەنە .

بر كون باقدى آزاليور او كوز سوروسى ،
 يە وىردى كىندىسە يىككلك سوسى ،

دىدى : « داى ، اذن وىرىك يەنە كىدەم ،
 والدىمى كەبە كې طواف ايدەم ؛

سزدن اوکا کوتورهم بر چوق سیلامر ،
آزیرلغه داشر یانیق یانیق کلامر . »

دیو آه چکدی ، دیدی : « اوغلوم چابوق وارسین ،
بن ایسته مه م اولادینی باجیم آراسین .

زحمت ایتده آل ، بر آرز بو آناختارلری ،
آلتین قابلی مر دیوه ندن فیولا یوقاری ،

بجوهرلی اوطله لری کچوروب کوزدن
یادکارم اولاجق بر ارمغان بکن ! »

ییلدیز تکین اوطله لره باقادی بیله ،
لوش حجره بی آجدی ، کیردی بیک مراق ایله ،

بر شمشیه کورور کورمن رافده آصیلی
دیدی بوکون اقبالک ایکنجی بیلی ! »

شمسیه بی آلدی ، کلدی ، دیوک اوکنه ،
دیو دیدی : « باق ، بن قالمش نه قارا کونه !

بونک ایچون بر قارده شی آمله بیچدم . »
یکن دیدی : « او یله ایسه ، آلام ، واز کچدم . »

دای دیدی : « بودیدیک اولاماز ، خایر !
بن دیمشدم نه ایسترسن کندیکه آیر .

مادام سودیک ، آل مبارک اولسون شمشیه ک .
جانم بیله اولسه ، اوغلوم صاقینام سندن . »

ییلدیز تکین ینه دوشدی او بیتمز قیره ،
ینه بر کون کلدی ، قوندی ، ایصسر باییره .

« چادیر جنم آچیل ! » دیدی آچیلدی اوتاق ،
کوک یوزینی باشدن پاشه طوتدی بر چارداق ،

ایچی طولو عسکر ، لشکر ، هپسی سواری ،
 بر اوچدن کورونمزدی او بر کناری .
 پری سلطان ینه ایکی یاور کوندردی ،
 ییلدیز قیزی کورر کورمن دیرلدی دردی ،
 شمسیه یی قاتلایارق چیقدی حضوره ؛
 سلطان دیدی : « ویررمیسک کولکه یی نوره ؟ »
 ییلدیز دیدی : « چادیر ده کل ، بو آنده ایشته ،
 بر امرکله اوله جکم : عمریمی ایسته ! »
 سلطان دیدی : « خاییر ، سنک وار امتحانک ،
 بازرکانلق یاریشنده عزیزدر جانک .
 قارده شلرک اولاشمه دن چابوق کیت قازان .
 قازانم ازسه ک سنی حبسه آتاجق باباک . »
 ییلدیز باقدی سوکیسنک قارشیلنی یوق ،
 یوره کنه صاپلانندی بز ییلدیریمی اوق .
 کوسدی عشقک دوزهنه ، نختک نازینه ،
 محزون محزون عودت ابتدی اوچ یول آغزینیه .

* * *

بویوکلره بکله مکدن کلشدی اوصانچ .
 هر برنده ایکیشر بیک آلتونلق قازانچ ،
 کوچوک دیدی : « طالع بگا ایتمه دی یاردیم ،
 قازانمدم ، فقط صوکر اولدن چیقاردم . »
 کون بک دیدی : « باری بزدن آل بر آزا اودونچ ،
 مخلق اوکنده اولاجقسک یوقسه بک کولونچ . »

يىلدىز دىدى : « بن بختمدن ايتتم بشكايتم ،

ضرر ايتتمك صايلىمازيا بويوك جنائتم ؟ »

خاقان ايشى آكلانچە كوپلرە بېندى ،

دىدى : بونى زندانچىلر آلمالى شىمدى ! »

وزىرلىرى دوشدى يىنە آياقلىرىنە ،

خان بوئلك آجىارق آه وزارىنە ،

دىدى : « تىكرار كوندەرەلم بوئلىرى ايشە ،

فرض ايدەلم او كجە دوشمش ايدى تشويشە ،

بو كرده كوسترەنەسە بر آز يارارلق ،

كللەسنى كسە جىكم : بوذر بازارلىق ! »

*
*
*

يىنە بىزم اوچ شەزادە دوشدىلر يولە ،

آقشام اوستى يول آيرلدى اوچ بويوك قولە .

كون بك دىدى : « خىر بوندى ! » صاغە طوغرولدى ؛

آى بك ايسە اورتە اىزى اوغورلو بولدى ؛

« كىدن كلز » بولى قالدى تىكرار تىكىنە ،

آز اوز كىتدى ، طالدى يىنە چولك اىچنە .

ويران كويىدە بىك آلتونە بر سۈرۈ دەوہ ،

ساتون آلدى ، آقشام اوستى سوقولدى اۈرە .

ديو كورونچە دەوہلىرى اشتاھلە باقدى ،

ھاوان دىشلى چىكەسنىك سولرى آقدى ،

دىدى : « اوغلوم ! كلدىك باشم ، كوزم اوستنە .

آناك بنى آرزولارىم ، اوزلرمى يىنە ؟ »

یکن دیدی : « اوت ، دایی ، سنسز طوراماز ،
 اوکا بدل سنی کورمک ایستهردم برآز ،
 کوز یاشلری چوغالنجه دایانامادم ،
 قادین کبی هونکور هونکور بنده آغلادم ! »
 دایی دیدی : « اوغلوم ! سزی بنده سورم ،
 بو سوزلری ایشیتدکجه آرتار کدرم .

بو آریلق البت بر کون بولاجق پایان ،
 غم چکمه یین اولورمی هیچ سویجه شایان ؟ »
 دیو هر صباح ، آقشام کسندی برسیر دهوه ،
 یکن ایسه آجیقدجه طالدی باغچه یه .

بر کون ینه باقدی دهوه چوچه کسيلمش ،
 آرتق سورو قورقولاچق قدر آ کسيلمش ؛
 دایسندن کیتمک ایچون اذن دیلهدی ،
 دیو آه چکدی ، باجیسنه سلام سویلهدی ،
 ویردی اوگا آناختاردن ینه بردسته ،
 دیدی « کیت ، کز ، بکندیگک نه ایسه ایسته . »

یکن کیتدی ، لوش اوطه یی آچدی ، طاراجق
 بر بوجاقده کورونجه برأسکی طاغارجق

آلدی ، کلدی ، دیدی : « ایسته ایسته دیکم بو ! »
 دیو دیدی : « باق ، قورناز اوغلان ینه نه بولدی .
 بن بونکچون برقارده شک آزدم باشنی . »
 یکن دیدی : « آقیتامام بن کوز یاشکی ،
 مادام سنجه قیمتی چوق ، بن بونی آلام . »
 دیو دیدی : « یوق ، سوز ویرمشم ، سوزمدن قالمام ،

- میرا ئىدىن چوققى اولسە بوقدر بايك ؟
 سنك ايچون جاتى دە ويريز ديو دايك . «
 يىلدىز يەنە بىندى آتە ، دوشدى چوللرە ،
 اوغرايارق طاتلى ، طوزلو ، آجى كوللرە ،
 براوكلەين بولدى يەنە يشىل چايرى ؛
 آتەن ايندى ، يورد ايدىندى ، ايصىز بايرى .
 « طاغارجم دوکول ! » ديدى ؛ آلتونلر آقدى .
 پرى سلطان پنجرەدن حيرتله باقدى .
 كلدى درحال ايكى ايلچى آئندە اوق - ياي ،
 ديدى سكا منتظر در زمردلى سراى .
 يىلدىز تىكىن يەنە طاتلى سوزلرە قاندى ،
 كول آلتندە سونمىش اولان دردى اوياندى .
 قوشدى ، دنيا كوزەلنك چىقدى يانە ،
 يەنە عشقك بر شىمشكى چارپدى جانە ،
 سلطان ديدى : « طاغارجمك حسنە لايق ؟
 سودىكىندن اسير كرمى بونى برعاشق ؟ »
 يىلدىز ديدى : « اسير كەمەم سندن جهانى ،
 سكا فدا بودردىنك جاني ، جناني ! »
 سلطان ديدى : « خاير ، سكا لازم حياتك ،
 تىجار تەدە اولچولەجك كوچك . ثباتك .
 چابوق يتىش ، ايشلر آرا ، پارالر قازان ؛
 يوقسە سنى كللە ايدر مطلقا باياك . »
 يىلدىز باقدى سو كىسنك قارشىلغى يوق ،
 يورە كەنە صاپلاندى بر يىلدىر يىلى اوق .

کوسدی عشقک دوزننه ، بختک نازینه ،
محزون محزون عودت ایتدی اوچ یول آغزینه .

*
* *

قارده شلری قازانمشدی اوچر بیک آلتین ،
هکبه لرله طولمش ایدی یانی هر آتک .

کوچوک دیدی : « طالع بکا ایتهدی یاردیم ،
قازانمشدم ، فقط سوکرا آلدن چیقاردم . »

قارده شلری ایستدی لر ایتک اعانه ؛

کوچوک دیدی : « قازانچ سزک ، اوندن بکانه ؟

بن ایسترم کورمک نه در بختک صوگمی ،
صوگم اولوم اولسه بیله ایسترم اونی . »

قورقونج خاقان آکلاینجه ایشی باغیردی ،
حضورینه باش جلادی همان چاغیردی ،

دیدی : « بونک قفاسنی کسه جک سفک ،
قیماز ایسه ک قوجه باشک کسلی لر سنک . »

ویردی اوکا شهزاده بی ، طاغه کوندردی ،
اونک قانلی کوملکنی چابوق ایستردی .

جلاد آلدی شهزاده بی ، کیردی اورمانه ،
ساطیرینی ایندیره جک ایکن جوانه ،

بیلدیز دیدی : « وورما بنی ، بابام یشیمان
اولور پرکون ، او جاغکی ایدر پریشان . »

جلاد واردی دوشونجه یه ، دیدی : « پک طوغرو!
پادشاهک نه سیدر بو ؟ یاوروسنی ، اوغلی !

بوکون قیزمش ایسه ، یارین کچر حدتی ،
صوکره بئم اوز باشمه چوکر شدتی .

نهمه لازم ! بن اولدورمه م بویکیت اری
برکون بندن ایستر ایسه ویررم دیری . «

شهرزاده یه « وار ، کیت ! » دیدی ، کسدی برطاوشان ،
کرمکنی باشند باشه بولادی آل قان ،

خانه دیدی : « کوزیکزک دوکک یاشنی ،
برووروشده کسدم اونک کوزهل یاشنی ! »

خان آغلاردی ایچین ایچین هرکون ، هرکیجه ،
« ناصل قییدم اولادیمه ! » دیردی کیزلیجه .

*
* *

بر آی صوکره برکون کوزجی کوردی اوواده
بر اوتاق که الماسلری پارلار هواده ،

بر اوردوی باریندیران یوجه بر دیوان
پادشاهه عرض ایتدیلر : کوجللو بر خاقان

اوردوسيله گلش ، قونمش شهرک اوکنه .
خلق دیورکه : « ینه دوشدک بر قارا کونه ! »

خاقان دیدی : « ایکی آتلی کیده رک یاقین ،
دوشمانمیدر ، مملکته وارمی بر آقین ،

تحقیق ایتسین مسئله یی ، آ کلا سین ایشی ! »
کوزجی دیدی : کلکده در بر ایلچی کیشی . «

آلتین چکن ، الماس یگلی بر کوربوز جوان
پادشاهک کلدی ، طوردی اوکنده دیوان ،

دیدی : « آی خان ! بن یولجی یز ، دو شمان ده کلز ،
یر کوچبه یاخنی ایلز ، یامان ده کلز .

پری سلطان یالوارییور ! بنی بختیار
ایتمک ایچون اوچ اوغلنی آلاق هنکار
بوکون تشریف بو یورسونر لطفاً یمکه !
خان صیقلدی « کوچوک اوغوم تولدی ! » دیمکه ،

دیدی : « پکی ، باش اوستنه ، امره اویارز ؛
سلطان بزى خاطرلامش ! نه بختیارز ! »

خان ایچندن دیدی : « یازیق ؛ کوچوک شهزاده
صاغ اولسه پدی کله جکدی شیمدی برلکده .

صو رار ایسه ، اولدیکنی فاصل دییه یم ،
اه ! بن کندی جکرمی کندی یمیه !

یونه بو یوک خونخوارلقدیر ، بو خونخوارلقدن
قور تولقچون کچمه لی یم بن هنکارلقدن . «

آلدی ایکی اولادینی ؛ کیتدی اوتاغه ؛
یرده خالی بکزرردی برچیچکلی باغه ،

طاوان بوتون یاقوت ، زمره ایله بزله لی ،
الماس تختده اوطورمشدی دنیا کوزه لی .

اوچ مسافر یرلشدیلر قیزله سفره یه .

شانلی سفره یاییلمشدی بوتون اووایه ؛

طاغارجقدن طورمقسزین آلتین آقاردی ؛
شهزاده لر بوئروته شاشقین باقاردی ،

پری سلطان دیدی : « ایچون کوچوک اوغلکی
کتیرمه دک ، چوقدن بری اونک یولنی

بکلیوردم ، اونک ايله باریشاجقدم ؛

بوکون بلکه ایچکزہ قاریشاجقدم . »

خاقان دیدی : « اوچ امتحان ایتدم ، یکیلدی ،

کله ایتدم ، بکا لایق اوغول دکلدی . »

یری سلطان هیچقراق قالدی سفرهدن ،

دیدی « ایواه ! یوجه شاهین اوچمش یووانن !

ناصل اوننی بوغازلادک ، آی آلی قانلی ؛

دکلدی او قییللاجق بر دلیقانلی ؟

شو کوردیکک شیلر : چادیر ، سفره ، طاغارجق

بوتون اونک قازانجیدی ، لندن آلدق .

صاقینمازدی یدی باشلی دیودن جانی

ظالم بابا ! ناصل دوکدک اونک قانلی ؟ »

تخت اوستنه دوشدی ، یانیق آهله چکه رک

دیدی : « آرتق بکا صوغوق بر کفن کرک ! »

پادشاهک بکزی کیره چ کبی صولشدی ،

ایکی معصوم شهزاده نک کوزی طولشدی .

بوآنده بر آتلی کلدی ، کیردی چادیره ،

هرکس باقدی ، اوستنده کی قوچ بهادره ؛

سلطان قوشدی ، دیدی : « ایشته بنم شهزادهم ! »

ییلدیز دیدی : « اوهت بن ایم ؛ چکمه ییک الم .

بوکون آوده طولاشیرکن بر آلا کییک

قاچدی ، دوشدم آرقه سنه ، بر باغه کیردک ؛

آکیلمشدم ، طوتاجکن کیزلندی کوزدن .

طوغزولنجه نه کورهیم ؟ بورادهیم بن !

مکر اکیسک کورمش ده بوینمز مجلسی
 کاش ، بکایول کوسترمش سوکی پریسی ! «
 باباسنه دوندی ، دیدی : « عفو ایله بنی ،
 جلا دیمی قاندرارق بوزدم امریکی .
 ایشته تم قازانچلرم ، فقط اک اوستون
 دینکارم ایکی شیدی ، اونلره بوکون
 نائل اولدم : برنجیسی سودیکم کلدی ،
 ایکنجیسی خان اوکنده آلم یوکسلی . «
 سلطان دیدی : « بن سنکم ، نخت سنک اولدی ! «
 خاقان دیدی : « اوغلوم ! آرتق نخت سنک اولدی ! «
 دوکون دیدی : « بیراقاییک بنی یارینه ! «
 ایکی عاشق اوکون ایردی مرادلرینه ...

پولوان ولی

هند سلطانی طویلایارق بر کون اولو بر دیوان
وزیرلردن صورتی : « هیچ بریرده هیچ بر پهلوان
طویدیکزمی « دیونچه » یه اوستون اولسون یاقران؟ »
هپ صوصدیله، بویوک وزیر قالدی، دیدی سلطانه :
« پادشاهم ! خوارزم ایله « پولوان ولی » آگیله
برییکیت وار، تورکستانده « کوچ تا کریمی » طانیله .
سلطان دیدی : « بلکه تورکلر بوطننده یاگیله ،
« دیونچه » بی کونده رهم ، ایشی قویسون میدانه .
خوارزم شاهه مکتوب ویروب دیونچه بی کونده ردی .
یازدی : « دنیا پهلوانی شیمدی یه دک بو آردی ؛

هر طرفك ازلريني ايسته يره بوسردى ؛
 كلدى ميدان او قوياجق سزك ولى پولوانه . «
 ديو پنجه نك آناسى ده كيمش ايدى ياننده ؛
 مسلماندى ، وليلكه ايمان واردى جاننده ،
 « پولوان ولى » آدى قورقو طوغورمشدى قاننده
 ديمش ايدى : « كيده يمده يالوارايم رحمانه . »
 هند كروانى اوچ آي صوكر اكلدى خوارزم ايلنه ؛
 مكتوب ايله آرمغانلر دكدى خانك آلنه .
 پهوانلر كوره شمه سى دوشدى خلقك ديلنه ،
 بوتون خيوه اهاليسى حاضرلاندى سيرانه .
 خوارزم خانى هنوز اسلام اولمامشدى ، كاوردى ،
 « هانكى برى يكيليرسه آصىلاجق ! » بويوردى ؛
 وزيرلرى : « پولوان ولى پوته طاپان بويوردى .
 اسلامغه صوققده در . » ديمشلردى قاغانه .
 پولوان ولى دعا ايچون كيزلى اولان مسجده
 كيمشدى ، بر قوجه قادين آغلايوردى محفاده :
 « يارب : اوغلم يكيلمه سين ! آجى بزه و هنده ،
 ديو پنجه يي آصارلرسه بن دونه مم وطنه .
 بر تانه جك اولادمدر ، آجى بكا ، اللهم !
 اودر بنم كوكلام ، جانم ، محبتم ، پناهم !
 نه اونك بر قباحتى وار . نه بنم كناهم ،
 قيما بويله بيك بيلده بر يتيشمه بن آرسلا نه .
 قيما ، اسلام يكي تيدر ، محمدك آرسلا ني ،
 سندن آلمش بوقوتى ، بو كوده يي ، بوجانى ...
 سنك عرشك دكليميدر ، اونك تميز وجدانى ؛
 قيما كه بر مجاهددر وقف ايتشم قرآنه ! »

بويالواريش يوره كنده اويانديردى بر فراق
 پولوان ولى كوزلرندن اينجى ياشلر آقاراق
 ديدى : « تا كريم ! بو اختيار قادين بدن مستحق ،
 دعاسنى قبول ايله ، بن راضى يم خسرانه ! »

كورهش كوني قلال خلقى كوك اووايه چاغيردى ؛
 صوكى اولوم اولديغيچون هر كس روحاً آغيردى .
 پولوان ولى چيقدى « الله الله » ديهه باغيردى ،
 كوكلرده بر معنوى حس باشلادى طغيانه .

ديو نچه ده آتته سنك اللرىنى اوپهرك
 صاغلام آديم ، قوى ايمان ، متين ، كوجلو بر يورهك
 ايله كلدى ، ديدى : « كيمدر بنمله بوى اولچه جك ؟ »
 سلام ويردى قارشيسنده طوران اونلى دوشمانه .
 پولوان ولى او كجه وعدى اونوتارق صالديردى ،
 همان ده مير بيلكلرله ديو نچه يي قالديردى ؛
 صوكرا طوردى ، كنديسنى قصداً يره چالديردى ،
 تك بو يوزدن بر دینداشى اوغراماسين زيانه .

قاغان « هايدى اولدوروكز ! » ديركن آتى آلتندن
 شاخلانارق ياقينده كى اوچورومه آتدى جان ؛
 « پولوان ولى » بر جمله ده همان ياره آتيلان
 آتى طوتدى . قالديرارق قويدى آلتين ايوانه .

سيرجیلر هپ طونديلر ، كوكللىرى بر حيرت
 قاپلامشدى : معجزه مى يوقسه بو بر كرامت !
 قاغان كلدى ، ديدى : « آرتق طورمق اولماق ، اى ملت ،
 بن اسلامى قبول ايتدم ، سزده كليك ايمانه ! »

پولوان ولی سوننهرك بوالمهی ارشاده
 صحرالره قوشدی ، کیتدی عاجزلره امداده ؛
 اوزمانکی بوتون تورکلر بو پنجه سی پولاده
 بورجلودرلر ؛ چونکه خضر اولش ایدی تورانه .

آلا كيك

- چو جوقدم ، اوفاجقدم ،
- طوب اوينادم ، آجيقدم .
- بولدم يرده بر اريك ،
- قاپدى بر آلا كيك .
- كيك قاچدى اورمانه ،
- يندم بر آق طوغانه .
- طوغان يولى شاشيردى ،
- قاف طاغندن آشيردى .
- آندى نى بر كوله ،
- كولدن چيقدم بر جوله .

چولده بولدم ايزىنى ،
 قوشدم ، طوتمد ديزىنى .
 كىيك نى كورونجه ،
 دوشدى بويوك سوينجه .
 ويردى بكا برأما ،
 ديدى : « دىكنمه ، طورما .
 طاغدن يورو ، قيردن كيت ،
 « آلتون كوشكه » ه چابوق يت ،
 سنى بلكر ازلى
 اورده « دنيا كوزلى »
 بيك يىللق چله طولدى !
 بونى ديدى سر اولدى .

*
*
*

يدم سرلى ألمايى ،
 كوردم كيزلى دنيايى .
 كوندوز اولدى كيجه لر ؛
 آق صاقاللى جوجه لر ،
 قورقونج ديولر خورقلادى .
 جنلر جرید اوینادی .
 كسيك باشلر يوروردى ،
 صاچلر نى سوروردى .
 بزده باقدم ملكلر
 باشلر نده چيچكلر ،

دیولره آل باغلیور ،
 کیزلی کیزلی آغلیور ،
 قلیجمی چیقاردم ،
 پری لری قورتاردم .
 قورتاردیغم پریلر
 آدیم آدیم کریلر ،
 قانادینی آچاردی ،
 سلام ویرر قاچاردی .

*
 * *

آز اوز کیتدم !... طولاشدم ،
 (آلتین کوشک) ه اولاشدم .
 بر قاپسی آچیقدی ،
 اوتنه کی قاپانیقدی .
 قاپالی بی آچهرق ،
 آچیفه ووردم قاپاق ،
 آت اوکنده آت واردی ،
 ایت اوت یمز ، آغلاردی .
 اوتی آته یتیردم ،
 آتی ایته یدیردم ،
 آچدم بر آلماس اوطه ،
 دیو شاهنی اویقوده
 کورددم ، کسدم باشنی ،
 دیدم : « آی عفریت ، هانی

نرده « دنیا کوزه‌لی ؟ »
 دیدی : « ألكده ألی ! »
 دوندم ، باقمم بر قیرغیز
 ألبسه‌لی کوزه‌ل قیز
 طورمش باقار یا نمده ،
 شیمشك چاقدی جانمده .
 کولدی ، دیدی : « تورك بکی
 طانیدکی کیکی ؟
 کیسه بنی بو دیودن
 آلهمازدی ، آنجق سن
 قایا دلک ، طاغ یاردک ،
 کلک ، بنی قورتاردک . »
 آه او ایمش آ کلادم ،
 سو نچمدن آغلادم ،
 دیدم : « توران ملکی !
 تورکک یوجه دیلکی !
 یوز میلیون تورك بو آنده
 سنی بکلر تورانده ،
 هایدی چاپوق وارلم ،
 قارا کلنی یارلم ،
 سونوک اوجاق جانلانسین
 یوقسول اولسه شانلانسین ! »
 ایندک ایتی اوقشادق ،
 آت صیرتنه آتلادق ،

كچك نىچە طاغ ، قاياء ،
كلدك دمير قاپى يە .

قاپانمەسى چوق يىلدى ،
« آچىل ! » دىدم آچىلدى .

يول ويرنجه كىزلى يورت
آلدى بزى بر بوز قورت ،

قاف طاغندىن كچىردى
تورك ايلنە كتىردى .

قورت ايله آبي

قورت قوجالدى ، كوتروم اولدى ،
بوني سزه ن بر كنچ آبي
ياقالادى ، قوردى يولدى ،
ديدى : « هايدى تويسز دايى ،
پورو ؛ ينه يكيترك سات ؛
طار ايت بزه يشيل يوردى ! »
پچلرينه ديدى : « فرصت
قاجيرماييك ، بوغوك قوردى ! »
زوالمى قورت تولدى ، اينده
بش ياوروسى قالدى اوكسوز

فقط برقاچ ییل ایچنده
بونلر برر یکیت ، کور بوز

قورت اوله رق سالدیردیله ،
یشیل یورتدن آیلرک
وجودینی قالدیردیله .

چوجقلم عبرت آلك :
هر بو کونه وار بر یارین :

قوسم

توحید

« اجتماعی تصوفہ کورہ »

تا کریمز بر تک الہ ،
یوق بزہ باشقہ پناہ ،
ایکی یہ طایمق کناہ ،

لاالہ الاہ !

یورتده برقاچ جان اولماز ،
بردن چوق وجدان اولماز ،
اورتاقلی جانان اولماز ،

لاالہ الاہ !

کووده لرده کثرت وار ؛
کوکلرده وحدت وار ،
فردلر یوق، جمعیت وار !

لاالہ الاہ !

قالقار ، زوحلر بر یرده
اولونجه ، قلبدن پرده ؛
بر کوز طوغار ایچرده !

لاالہ الاہ !

بر کوز که یزدان اودر ،
ملت او ، وطن اودر ؛
عرف، اجماع، قرآن اودر !

لاالہ الاہ !

محمد رسولہ !...

تورکک تکیری

حقک مرادی ،

خلقدن فیرلادی ،

آجدق جهادی ،

الله اکبر ...

اویدق سنجاغه ،

کلدک اوزاغه ،

أسکی طوپراغه ،

الله اکبر ...

قایناشدی قانلر ،

آکلاشدی خانلر ،

برلشدی جانلر ،

الله اکبر ،

ولله الحمد ...

الهی

« چو چو قار ایچون »

یوجا تا کری ! بز که یاورو تورکلرز ،
سکا کلدک ، وطن ایچون دعایه !
یوردیمزک نجاتی دیلهرز ،
المزی آچدق ایشته سمایه !

بز یالواریر ایکن ، سویله : آمین !
دعاضری قبول ایله : آمین !

یوجا تا کری ! بزہ پاک بریورهک ویر ،
تیز عشقله سومک ایچون وطنی !
حدود آمین دکل ، بر تونج بیلک ویر ،
او آزمه دن ، بز ازهلم دوشمانی !

هلال خاچه یگیلمسین : آمین !
تورکلک بیتدی دینیلمسین : آمین !

یوجا تا کری ! قلبمزی او یاندیر ،

یاسامزك معناسنی طویالم !

بش بیک بیلدز تورك اونکلہ شانلانیر ،

بزده توركز ، صومزه او یالم !

بوصوی شانده دائم اولسون : آمین !

حق یولنده قائم اولسون : آمین !

یوجا تا کری ! بز اوچ یوز بیک شهیدی ،

اونوتمادق ، سینه مزده کینلر وار !

قادین ! چوجوق ! دینیلمدی کسیلدی ؟

ینین ایتدك قالمایاجق بز بولغار !

بزده کوچ ویر ، چابوق بو یوت : آمین !

ویره جکرز قانلی او کوت : آمین !

یوجا تا کری ! دیریت اُسکی قورتلری !

بردمیرجی چکیجیله سد یارسین ؛

کری آلمق ایچون عزیز یورتلری

بزی ینه آرکنه دن چیقارسین .

تورك مهدیسی ینه طوغسون : آمین !

دجال غربی قانه بوغسون : آمین !

یوجا تا کری ! ایزمزه ایشیق صایه ،

تاریخمز اوز یولئی آکلا سین !

دامارنده طیقانیلق وارسه آیه ،

اسلاملغك اُسکی قانی قایناسین !

قانلانلم ، جانلانلم : آمین !

کوندن کونه شانلانلم : آمین !

يوجا تا گرى ! بزه دوغرو عرفان وير ،
 مدنيت اكسيك : تمام ايدهلم !
 بر نورلو دين ، بر آتшли ايمان وير ،
 يولدن چيقان خلق اسلام ايدهلم !
 يولداشمز اذعان اولسون : آمين !
 رهبرمىز قرآن اولسون : آمين !

عسکر دعائی

آمدہ توفک ، کوکلده ایمان
دیلکم ایکی : دین ایله وطن ...
اوجاغم اوردو ، بویوک سلطان ...

سلطانہ امداد ایله یاربی !

عمرینی مراد ایله یاربی !

یولمز غنا ، صوکی شہادت ،

دینمز ایستر صدق ایله خدمت ،

آنامز وطن ، بابامز ملت ،

وطنی معبور ایله یاربی !

ملتی مسرور ایله یاربی !

سنجائیم توخید ، بایرانم هلال ،
 برینسی یشیل ، اوتہ کیسی آل ،
 اسلامہ آجی ، دشماندن اوج آل ،
 اسلامی آباد ایله یاربی !
 دشمانی برباد ایله یاربی !

قوماندان ، ضابط بابالریمز ،
 چاوش ، اونباشی آغالریمز ،
 صیره و صابنی یاسالریمز ،
 اوردوی دوز کون ایله یاربی !
 سنجائی اوستون ایله یاربی !

جنک میدانده نیجه قوچ بیکیتم
 دین و یورد ایچون اولدیلر شهید ،
 اوجائی توتسون ، سونمه سین امید ،
 شهیدی محزون ایتمه یاربی !
 صوینی زبون ایتمه یاربی !

کندیکه دوغرو

« آتاكك اچكيسی کوپوكلو قیمیز ،
آرپه صوی اچمه ، دیدی بر قیرغیز ،
أویكك یمیشی أریكله ألمانا ،
قومشوكك باغندن خورمائی ألمانا ،
باشقه دیله اویماز آنهكك سبسی ،
هر سوزك آراساك واردر توركجه سی .
طویمان دوشونمه ، کورمه سزمه دن ،
کندی طویغوك اولسون اوصوکی بدن .
دیله ، یاب ! قكریزك سنسین بیلکی ،
كوك توركك سندهدر یوجه دیلکی .
دمیر سكا طاپار ، شمشك باش أكر
ایسته مه ، سن یارات ؛ کورمه ، سن کوسته ر!»

اوتوكن اولكەسى

« كۈل تەكەن كىتابەستىن : »

« اى تۈرك مەنى ! اكر اورايە كىدەرسەك ئۆلەجەكەين . اوتوكن
طوپراغىدە اوطوروب كروانلر ، قافلەلر كۈندەرىسك . اوتوكن اورمانىدە قالير
ايسەك اورادە نە زىكەينك واحشام ونە تۈرلۈ تۈرلۈ كدرلر والمىر يوقدر .
ابدى برەكۈم بورادە مۇناظە اىدەجەكەين . » تۈرك تارىخى - رجب عام

تۈرك كىنجلىرى يالواردىلر خاقانە :

« بورو چالدىر ، روخلرئىر اويانە ... »

« جنك ايدەلم ، يايىلەلم جهانە ؛ »

« يايىلمقدر تۈرك صوينك طوراسى ! »

« بويە دىيور اوغوز خانك ياساسى ! »

خاقان دىدى : « آنا بورددن بىقىلماز ، »

« بوش قونولوب اودە دوشرمان طىقىلماز »

« يابانچىلر چىقارىلير ، چىقىلماز ؛ »

« طوپلانىكز : وطنكز بوراسى ! »

« بويە دىيور اوغوز خانك ياساسى ! »

- « اوڭجه ياددن تميزلنسين يورديمز .
 « يوواسنده يالكتر قالسين قورديمز ؛
 « بر كون كلير ، ينه آرار اوردومز ،
 « آتالردن قالمه بويوك ميراثي .
 « بويله دييور اوغوز خانك ياساسي !
 « شيمدي طيشي ده كيل . انچي آلمالي ،
 « هر يرينه دمير كوكلر سالمالي .
 « تورك اوتوكن اوواسنده قالمالي ؛
 « بوكون اوكا يتر بو (كوك يايلا) سني ؛
 « بويله دييور اوغوز خانك ياساسي !
 « اكين ا كسين ، يردن آلتين طوبلاسين
 « صنعت ياپسين ، اسراريني آكلاسين ،
 « تاجر اولوب غربه كروان يوللاسين !
 « يورد شنه تمك اولسون يكي سوداسي ؛
 « بويله دييور اوغوز خانك ياساسي !
 خاقان صوصدي . تورك كنجلكي يورودي ،
 آرقه سندن تز كاهلري سورودي ؛
 هر طرفي ايش اوردوسي يورودي !
 بويمش مكر توركك قيزيل الماسي !
 بويله ديمش اوغوز خانك ياساسي ! . . .

حيات يولنده

« تورك كوچى » نه

بوجه تا كريم ! نچون بنى ايجلى ياراتدك ؟
يا خود نه دن قايغيسزلر ايجنه آتدك ؟
دردم يوقكن نچون بكا درمان آراتدك ؟
بن دردمى كوسترديكك درمانده بولدم .
ويردك بكا طلسملى بر سر قوطوسى ،
آچدم ، اودم خياللك قاچدى اويقوسى ؟
باشقه لاشدى بناكمك بوتون طويغوسى
آيلىنجه كندى بر هجرانده بولدم .

فيصلدادك قولاغمه دريندن درين
چوق نكته لر ؛ آ كلامادى عقلم هيچ برين ،
روحده مى ، سواده مى ، نوده در يرك ؟
نه زمينده سنى ، نه ده زمانده بولدم .

وارلق نهدر ؟ صورمقصرین یاشانمازمیدی ؟
 بو سربکی فاش ایتسه یدک روح قانمازمیدی ؟
 کوکل او یور اولسه یدی هیچ او یانمازمیدی ؟
 کوزلرمی بر طاغیلماز دو مانده بولدم .

بیله یزلره باقدم ، سندن خبر کورمدم ؛
 سنی آرار ایکن بیلسه ک نه لر کورمدم ؛
 یری قات قات سوزدم ، سندن اثر کورمدم ؛
 بر وجدانده سنی ، برده قرآنده بولدم .

حقیقتک یوزنده کی سیاه دوواغی
 آچه مادام ، طوته مادام قاچان آراغی ،
 تسلیملکده ، فراغته کوردم فراغی ؛
 آمان طلب ایدوب اوننی ایمانده بولدم .
 حیات یولی اوچوروملی : طاغلق ، قایالق ؛
 اراده ده عزمسزلك ، کوجده یایالق ؛
 وجدانده نه قوت وار ؟ دیرکن مایالق ،
 بوقوتی جانده دکل ، جانانده بولدم .

جانان کیم ، او بر کوزلره کورونمز پری ،
 بر آیی درکه کوکلرده پارلار ایزلری ؛
 کوک یوزنده آرار ایکن بن او دلبری
 اوننی کوکده دکل ، برده : تورانده بولدم .

يکي آتيللا [*]

« يورو ! يورو ! » کوکدن بر سس
أى تورك سنکا باغريير : « يورو !
قاصيرغه اول طاغلرده أس
ييلديرم اول ، صالدير يورو !
قاچشيور دوشمان کری ،
يورو ! يورو ! تورك عسکری !
سونکوک سندن باصقین اومار ،
آتک کيشنز، ايسته ر آقین !
قاچيور صرب ، يونان ، بولغار ؛
صالدير ! صالدير ! طورما صاقین !
طوتدی غربی اوج قورقوسی ،
يورو ! يورو ! تورك اوردوسی !

[*] « تورك کوجی » نه مارش اولهرق يازلشدره .

یئنه کیردک روم ایلییه ،
 سلام ویردی بزه طاغیر !
 « ادرنه یه کلیک ! » دئییه
 بر سنه در مریخ آغلار !

قاجیشیور دوشمان کیری ،
 یورو ! یورو ! تورک عسکری !

یول ویر بزه قارا بالقان !
 سلانیکه وارده جغز !
 آل قانلری هئوز آقان
 یارالری صاره جغز !

طوتدی غربی اوج قورقوسی ،
 یورو ! یورو ! تورک اوردوسی !

(یانیه) کلین ، یوزنده نول :
 دییور : « وارمام یونانلییه ! »
 آرناووده ویرم کوکل ،
 نشانلییم عثمانلییه »

قاجیشیور دوشمان کیری ،
 یورو ! یورو ! تورک عسکری !

مناسترده تورک قیزلری ،
 آل بایراغه بورونسونلر !
 هلاللری ، ییلدیزلری
 ایله چیقوب کورونسونلر !

طوتدی غربی اوج قورقوسی .
 یورو ! یورو ! تورک اوردوسی !

تورك سىنجاغى چكىله جك
 بىر وارمه دن اشقودره يه !
 آرناوودلر اكيله جك
 سجده ايجون يكي آيه !
 قاچشيور دوشمان كرى ،
 يورو ! يورو ! تورك عسكرى !
 اسكوب شهري دونانيور ،
 تورك اوردوسى شرفنه !
 آوروپالى قيورانيور ،
 نهايت يوق اسفنه !
 طوتدى غربى اوج قورقوسى ،
 يورو ! يورو ! تورك اوردوسى !
 آى آوروپا بو بلادن
 سن نره يه قاچه جقسين ؟
 بر ايكنجى آتيلادن
 چوق كوز ياشى صاچه جقسين !
 قاچشيور دوشمان كبرى ،
 يورو ! يورو ؟ تورك عسكرى !
 ديكلن آرتق ! بوتون جهان
 ينه اسكى توران اولدى !
 پادشاهه ديندى ايلخان ،
 ير يوزى بر وطن اولدى !
 طورمام ، ديدى ، اوج طويغوسى ،
 يورو ! يورو ! تورك اوردوسى !

عثمان غازی قورولتایده

— خالغه انتخاب ایدلکدن سوکرا —

عثمان غازی :

بکیر ، آغالر ! ای قوجه قورولتای !
بز بر اویماغزکه المزده یای ،
طوغودن کلشز باطی یه دوغرو
بزه یول گوسترمش گونش ایله آی ...

قورولتای (هپ بر آغزدن) :

تاگری بویوردی ،

سسسز طویوردی ؟

سنجاقله کلدک ،

آلدق بویوردی ،

عثمان غازى :

تا كرىنك ايلي يز . ياسامن واردر ،
 دەمير چاريق ، دەمير عصامن واردر ،
 استانبول شهريدر دنيا كوزهلى
 اوني آلمادقچە تاسامن واردر ...

قورولتاي :

اويارق آيه ،
 كلدك بورايه .
 اشسز كوزلى
 رومدن آمايه...

عثمان غازى :

روم ايلي بر خيزده بزم اولاجق ،
 آق ده كز دونانمام ايله دولاجق ،
 عثمانلى كليور دينديكى آنده
 اونلو قراللك رنكى صولاجق ...

قورولتاي :

ياسا طوغاجق ،
 ظلمى قوغه جق .
 نرده ايل - قيران
 وارسه بوغه جق ...

عثمان غازى :

برالده ياسامن ، برالده قرآن ،
 صاچه جغمز عدلى هر يرده ، هر آن ،

تورکلسکه اسلاملق قاردهش اوله جق ،
فرق ایدلیه جک خلیفه ، قآن ...

قورولتای :

سنجاغمز آل ،
دامغاسی هلال ،
اوستی یازیلی
لفظه جلال ...

عثمان غازی :

بر کون او یانا جق تورکک دهاسی ،
آ کلایا جق نه در یوردک معناسی ،
ملی بر عرفانه دوغرو کیده جک ،
کرچکه دونه جک اسکی رؤیاسی ...

قورولتای :

دیمه ز طاش ، قایا ،
یورورز یایا ،
تورکنز ، کیدرز
« قیزیل الما » یه

طورما وور!

طورما ، يونان ، طورما : کبريکي آر تير!
تورکلکک باشنه حقارت ياغدير!
اويويان بر قومه بو ذلت آزدر ،
وور ، أسکي کوله سي ، اوطاندير اوني!
بیراقما ، اويوسون ، اوياندير اوني!

بو يوردک خزنه سي اونک آنده
ققط آناختاری سنک بلکده
قالمش آچ و غريب کندی اينده
وور ، أسکي کوله سي ، اوطاندير اوني!
بیراقما ، اويوسون ، اوياندير اوني!

زورلا اونی ، یکی روشه کیرسین ،
 کمی یاپسین ، آلیش ویریشه کیرسین .
 فابریقالر آچسین ، هر ایشه کیرسین ،
 وور ، اُسکی کولهسی ، اوطاندیر اونی !
 بیراقما ، اویوسون ، اویاندیر اونی !
 صیقیشدرکه اردو ، دونانما یاپسین ،
 غرپده نه ترقی کورورسه قاپسین ،
 تورکلکی طانیسین ؛ تاگری یه تاپسین ،
 وور ، اُسکی کولهسی ، اوطاندیر اونی !
 بیراقما ، اویوسون ، اویاندیر اونی !
 ظن ایتمه ، یاپدیغک خوشه کیتمیور ،
 ترقیمز قوشه قوشه کیتمیور ،
 امین اول ، امکک بوشه کیتمیور ،
 وور ، اُسکی کولهسی ، اوطاندیر بزی !
 بیراقما ، طالالم ، اویاندیر بزی !

شہید حرمی

— بشیک سالارکن —

اویو یاوروم ، اویانه جق گونلر وار ؛

یاریتلری کوزه تله یین دونلر وار ؛

باباک شہید ، ایزلرنده ثونلر وار ؛

او ایزلرده سنده طولاش ، نئی ؛

ئوج گوننه قیزجه اولاش نئی !

اویو یاوروم ، ینہ شیمشک چاقیور ،

شہید باباک کلش بزه باقیور ،

یاراسندن قیزیل قانلر آقیور ،

بویارایی ، طور ، باغلام ، نئی ؛

سن آغلاما ، بن آغلام ، نئی ؛

اویو یاوروم ، اوغور دکل ، یاس طوتما ،
 بک بابا کک اوکودینی اونوتما ،

شیمدی اویو ، یارین خصمی اویوتما .

اویودجه کوجک آرتار ، ننی !

چابوق بویو ، یوردی قورتار ، ننی !

اویو یاوروم ، کوزلرکده اویقو وار ،

سن بویورسهک دوشمانلره قورقو وار ،

باباک شهید ، یوره کنده اوقی وار ،

بو اوق وطن قایغیسیدر ، ننی !

بورجک اولاد صایغیسیدر ، ننی !

اویو یاوروم ، تپه سنده خاچ یاتان

جامعلر وار . بومی سنی آغلانان ؟

طیانه ماز چیکنه نمکه بو وطن ؟

جامعلره کوتور هلال ، ننی !

هم یوردی ، هم اوجنی آل ، ننی !

یشیل بونجوق

بن بر کوچوک چوجونم ،
وار بر یشیل بونجونم .
اوستنده بر کوزه ل قیز
رسمی وار ؛ آی ویلدیز
دامغاسیله بزلی ،
بر بایراق طوتار آلی .
بر بایراق که رنکی آل ؛
بر آق ییلدیز ، آق هلال !
ایلك کوروشده آ کلادم ،
هم اوپدم ، هم آغلادم .

بونجوق : اسلام وطنی !

قیز : طانیدم بن آئی ،

حریتدر بزه نمش ،

یوردیمزی بکنمش ،

النده تورک بایراغی ،

کلش یاقسین اوجاغی .

بونجوغمی طاقارم ،

کوکسمده در باقارم ،

صولماز ، یشیل بر بهار ،

اوستنی قاپلامش قار .

کوکدن دوشمش آئی ، ییلدیز ،

بوین زنجیرلی بر قیز

بولوب دیکمش جارینه ،

کوتوریور یارینه .

آه ! بوقاری آتسه یدق ،

چنلکده یاتسه یدق !

آه ! بوقیزی زنجیردن ،

قورتارسه یدق تماماً !

آه ! بوییلدیزلی آئی ،

برقهرمان آلایی ،

اولوب کوکه یوکسلتسهک !

آه ! نه زمان بودیلهک ،

یورویه جک ایلری ،

بو یوده جک تورکلری ! ...

آلتون يورد

چينلى برتورك ، « اولو طاش » چين ديلنى ، علمنى
اوكره نهر ك « ماندارين » عنوانى قازاندى .
سنه لرجه قوماندا ايتدى چينى ، ماچينى ؛
بركون آرتيق چينليك حياتندن اوصاندى ،
اوصانمى ، كوكلنده تورك دويغوسى اوياندى ،
اسكى شانلى كونلرى خاطرلادى اوتاندى ؛
توران يوردى اويقوده ، خانلر قالمش خاقانسز !
« قاراقوروم » بويروقسز ، « آلتون اردو » داغيفيق !
بو اوكسوزلك حالتى كوره ن بر تورك وجدانسز
اولمالى كه كوكلنده صيزلاماسين بر يانيق
اولو طاشك قلبنده توركلك عشقى قودوردى ،
چيقدى قيره ، قورولتاي درنكنى قوردوردى .

دیدى :

— أی تورک خانلری ، تورکك آياق باصدينى
 هرير آنا وطندن برپارچه در ، بو وطن
 ايستيورکه : هرأله آلتون اوردو بايراغى ،
 بوتون تورکلر برله شسين ، بو برلكده « ايلي خان »
 سلطنتى ديريلسين ، تورک خاقانى ، آلتون داغ
 آتکنده دوناتسين پارلاق ، يوجه بر اوتاغ ؛

قاراقوروم جنتى أسكى کيبي شنله نسين .
 تورک يوردينک شانلرى ، تورک ايلينک دويفوسى
 أسكى يولده ياشانسين ، أسكى سسلر دیکله نسين .
 شرقه غربه يوروسون اوغوز خانک اوردوسى .
 أسكى يولده فغفورلر ، شاهلر ، چارلر ، سلطانلر ،
 ويرکى ويرسين خانلره ، ويرکى آلسين خاقانلر .
 أى اويماقلر ، آلايلر ! برله شهلم ، تورک برصوى
 اولدوغنى هرکسه ، هر طرفه آ کلاتسين ،
 هانكى ملت ، هانكى بك ، هانكى اويماق ، هانكى بوى
 باش أ کمزه باشنى مزرانمز پاتلاتسين .

تورک برملتى ، براوردو ، قاتيلمايان قاچاقدور ،
 « ياسا » مزده يازيلي : « حربدن قاچان آچاقدور ! »
 اولوطاش خان سويلرکن ، کنج « تموچين » قارشيدن
 بوخطبه نك روحنى دقت ايله دیکله ردی .
 بوکنج صوکرأ « جنکيز خان » اولوب چيقدى ميدانه ،
 « بويوک ايش » ك پک ياقين اولدوغنى کوستردى :

تورک آياغى نهره يه باصمش ايسه يورودى ،
 آلتون اوردو يکيدن آلتون يوردى بورودى

آق قوروم

« قارا قوروم » ياقيننده - تاريخى چوق ، اوكى يوق -
يوغون بر كوى ... بو كويده يدى بابامزك اوجاغى .
بابام تولدى : آغابكم ، سورولوى ، اوتاغى

آلدى ، كيتدى . كوچوكمز صويمزك يوردينه
بكجى قالدى . هم تارلايى صابانيه اُكهجك ،
هم هر جمعه طوغمزى داممزه چكهجك .

بن اورتانبجه ؛ بابامزك ميرائندن پايىم يوق ،
بنم سوروم قيصر اعمدر ، بنم تارلام قيليجم ،
حتى بنم آدمده يوق ، بيننده كى قيويلىجم ،

قلبده کی قوت بکا هر وار لقدن ده کهزلی :
وداع ایتدم قوزولره ، تارلاده کی اکینه ،
« طوغمزی یوکسه لت ! . . . »

دیه ایصمارلادم « تکین » . . .

یوله چیتدم ، یاسامزک بو بر اُسکی بو یروغی :
« آدسز » کندی او جاغنه باغلی قالماز ، آریلیر ،
اونک بو یوک بر او جاغی واردر ، اوکا چاغریلیر ،

بن آدسزم ، اوهت بنم عائلهک آدم یوق ،
بنم کویم توران یوردی ، تورکلک بنم او جاغم ؛
نهریه کیقسم قارشی چیقار بکا : یاسام ، بایرانم .

یوله دوشدم ، آرم ، اوز کیتدم ، دهره ، ته په دوز کیتدم ؛
هر آقشام بر تورک شهرینه ، تورک کوینه اوغرادم .
قلبرینک بر املله چارپدیغنی آکلادم .

استانبوله کلدم کوردم توران فکری او یانمش ،
« بو یوک امل » دوغمش ، بوکا چالیشیور هر کشی ! . . .
ای تورکلرک یکی دوغان یوجه امید کونشی !

بن آدسزم ، سفسک بکا ملی بر آد ویره جک .
تورک اوغلنه لایق اولان مردلکلی یا پارسه م .
بکا آد ویر ، بنی اولاد طانی ، بنم اول بابام .

کلدم سنک ایشیکنه ، قاراقوروم ایلندن .
استقبالک تاریخنده بو سوزلری او قوروم .
« یکی توران خاقانلی » ، پایتختی : « آق قوروم » !

مشهده طوغرو...

« خاقان، خداوندگار مشهدينه

کيتديكى زبان يازلمشدى. »

يوز ميليونلق بر صوى بوکون : « طويويورم ، بن وارم ،

تاريخمک اسكى يکى شانلرينى آرام . »

دييور ؛ ايسته تورک خاقانى بر اوردو ، بر دونانما

ايله کلش ، بر مشهدهک چوره سنى کزييور .

هرکس تاريخ يکى بردور آچديغنى سزييور .

بو مشهدهر اوروپانک روم ايلدن تورکلرى

چيقارمغه عزم ايتديكى قانلى حربده ، قوصوده

آل بايراغى بر جمله ده الى الابد ايلرى

سورهن ، صوکرا بر نوبجى کبي قالان اوراده .

تورک ايلينک بو ابدى نوبجيسى دييورکه :

« اناطولى تورک يورديدر ، قارشى ياقه تورک ايلي ،

سز اصلسز توره ديلر دکلسکز ، سزده کي

قانلر طاشير خاقانلردن قالمه (بويوک املى) ي ،

روحکزده بوکون کندى کنديسنى طانيان

(توران نم يوردم !) ديهن بريسى وار : اوغور خان ... »

وَسَلَامٌ

آلتین داستان

سورودن قویونلر هب طاقم طاقم
آیرلمش ، سوروده قالمش باقیم
آصمانک اوزومی طاغیلمش ، صالحم
اولق ایستر ، فقط باغبان نروده ؟
کیدهیم آرهیم چوبان نروده ؟...

یوجه داغلر چوکمش ، بیلیری قالمش ؛
جوشغون ایرماقلرک سیلیری قالمش ؛
خانلر یوق میدانده ، ایلیری قالمش ؛
دوشنلر چوق اما ، قالفان نروده ؟
کیدهیم آرهیم : خاقان نروده ؟...

تورك يوردى اويقوده اى دوشمان صاقين !
اويويان اولسكويه ياپيلماز آقين ،
طاك يرى آغاردى يكيترلر ، قالكك !

باقك يورد نه حالده ، وطن نرهده ؟
كیدهيم آرهيم ! ياتان نرهده ؟...

هركسك كوزنده وطن اوز يوردى ،
سرحدك دوشماني ، درهنگ قوردى ،
ياد ايللر تورانده خانقلر قوردى ،

توراندىن يادلرى قوغان نرهده ؟
كیدهيم آرهيم : اوغان نرهده ؟...

صاندم كنجلك دوغار : باقدم مارت اولمش ،
كيتدم ايلي كزدم : كنجى قارت اولمش ،
كيمي قيرغيز قازاق ، كيمي صارت اولمش ،

ديدم ينجشيلر چوق ، يامان نرهده ؟
كیدهيم ، آرايم : شامان نرهده ؟...

تكينلر كوى بكي ، آغالر چوبان ،
آدسزلر يالانجى برر قهرمان ،
اچنده كورمدم مقصدى طويان ،

ياسانك امرينه اويان نرهده ؟
كیدهيم ، آرهيم : طويان نرهده ؟...

اويغورلر اويوشوق ، توركمنلر آيلاق ،
نه قيشلاق سوينجلى ، نه كولر يايلاق ،
آرسلانلر يوردنده بارينير چايلاق ،

آتیلا ، تموجین ، کورکان نروده ؟
 کیدهیم ، آرایم : تورکان نروده ؟...

کاشغر ، دلمی ، پکین ، استانبول ، قازان ،
 بو بش یرده واردی بش بویوک خاقان :
 صاری ، قیزیل ، کویک خان ، آق خان ، قره خان
 - هپسنگ اوستنده پارلادی ایلخان -

آق خاندن غیریمی : ایل ... خان نروده ؟
 کیدهیم ، آرهیم : ایلخان نروده ؟...

« قریم » نرده قالدی ، « قافاس » نه اولدی ؟
 « قازان » دن « تیبیت » ه دکین روس طولدی ،
 « خطای » ده آنالر صاحنی یولدی ،

شن یوردلر نه حالده ، ویران نروده ؟
 کیدهیم ، آرهیم : ایران نروده ؟...

یایلرک کیریشی اورغانه دوئمش ،
 شاهین ، یوواسنده طوفانه دوئمش ،
 تورک یوردی صویولمش ، صوغانه دوئمش ،

قلیج ساطیر اولمش ، طاقان نروده ؟
 کیدهیم ، آرهیم : قالقان نروده ؟..

صوی آتلیر کوچولمش ، اولمش قوراده ،
 آلپلر قیز آردنده بزر خوارده .
 سنجاغی اونوتدق هانکی دیارده ،

آلتین اوتاغ ، آلتین قازان نروده ؟
 کیدهیم ، آرایم : یازان نروده ؟...

باشلری آغارمش اختیار طاغلر ،
آکار اُسکی کونی : سیل دوکر ، چاغلار ،
قیرلانفیج آه چکر ، کوکرجین آغلار ،

اوزاق بر سس صورار : توران نرهده ؟
کیدهیم ، آرایم : صوران نرهده ؟ ...

یوجه تورک تاگریسی ؟ گوندر بر یالواج ؟
سوروکه باش اولسون ، یاسا که دیلاج ،
تورکلکه بر یکی طورفان نوری صاچ

اکلا سین تورک ملی عرفان نرهده ؟
کیدهیم آرهیم : طورفان نرهده ؟ ...

اولوسی ایچنه کیرسین هر اوجاق ،
بش اولوس بودونده برلشسین چابچاق :
اویغور ، قالاچ ، قارلق ، قانتلی ، قیچاق ،
- تورک یوردی بر اولسون ، قالماسین قاجاق -

چیقسینلر میدانه : مردان نرهده ؟
کیدهیم ، آرایم : میدان نرهده ؟ ...

قورولتای طوپلانسین تاگری طاغنده ،
ایلخان تخته چیقسین الما باغنده ،
بکر صولده طورسون ، خانلر صاغنده ،
- سومک کناه دکل سوینیچ چاغنده -

کورونجه طوپلانمش خانان نرهده ،
کیدهیم ، آرایم : جانان نرهده ؟ ...

آلتین طاغه قورسون ایلخان اوتاغی ،
طاشلری الماسدر ، یاقوت طوپراغی ،

خانلره قومیزله صونسون آياغی ،
- « تاج کیمه » رسمنک قلام اوزاغی -

صوروب اوکره تچه : دیوان نرهده ،
کیدهیم ، آرایم : کروان نرهده ؟...

اوغوز خان بایرامی بهارده اولسون ،
اوتاغلر ، چادیرلر چیچکله طولسون ،
کنج قیزلر اویناسین ، یکیتر صولسون ،

بر عاشق بایلیمش ، درمان نرهده ؟
کیدهیم آرایم : لقمان نرهده ؟...

« تورک داستان » ی یازمق خاطره کلهمش ،
یاسانک سوزلری سطره کلهمش ،
تاریجه دریادن قطره کلهمش ،

شاعرلر صوردیلم : « خوجا » ک نرهده ؟
کیدهیم ، آرایم : او جان نرهده ؟...

قرقلر قرار ویردی ؛ یدیلر ، اوچلر
اولدیلمر قلاغوز ، قالمادی کوچلر ،
یارین ایلخان چیقار ، آلینیر اوچلر ،
ایلخان تاجی بوشده : آلان نرهده ؟
کیدهیم ، آرایم : آرسلان نرهده ؟...

کوندوزلردن صاپان کیجه یی بیلیر ،
بیلیمکسزین طاپان هرشیئی بیلیر ،
بیلن یاپماز ، یاپان پک ایی بیلیر ،

آرنلر یولی بو ، واران نرهده ؟
کیدهیم ، آرایم : یاران نرهده ؟...

أرکه نه قون

بز تورك خانك بش اوغلي يز ،
گوك تا گرينك اوز قولويز ،
بش بيك ييللق بر اوردويز ،
توران يوردي طوراغمز !
آق اوردومز صوله كيتدي ،
اوچ خاقانلق تاسيس ايتدي ،
«مهدي» ، «سومه ر - آقاد» ، «هيت» دي
بو اوچ شانلي او يماغمز !
برنجيسي آذربايجان ،
ايكنجيسي كلدانستان ،
اوچنجيسي ارض كنعان ،
فيشقيردي اوچ قايناغمز !

كوك اردومز صاغه واردی ،
چینی باشند باشه واردی :
(هیونغ - نو) لر بوخانلردی ؛
(سد) اولدی طوتاغمز !

قاره اردو کیتدی اسکیت
اولکه سنده یاپدی بر چیت ؛
« آتیلا ، اول شالونه کیت ، »
سوزی اولدی آداغمز !

قیزیل اوردو طاغیر آشدی ؛
افغانلرله چوق صاواشدی ؛
بر آلابی هنده طاشدی :
(سند) اولدی بر ایرماغمز !

صاری اوردو تکین طوردی :
شهر یاپدی ، چیفتک قوردی ،
اویغورلرک بوایچ یوردی
قالدی آنا طوپراغمز !

یوجه تاگری اوغوز خانی
کونده رهرک تورک خاقانی ،
برلشدردی بش تورانی ...
طوغدی کونش سانجاغمز !

اوغوز خاندن صوگرا خانلر
قازاندیلر یوجه شانلر ،
بینمکچون بوخوش آنلر
شهنامه در صوراعمز !

بیللر کچدی : بر آن کلدی ،
توزک تخته (ایلخان) کلدی ؛
صاغدن ، سولدن دویشان کلدی ،
قورلمشدی طوزاغمز !

ویرلمدی بر دم صولوق ،
قانلر آقدی اولوق اولوق ؛
ئولدی بوتون چوجق چولوق ،
خان ، بك ، چری ، اوشاغمز !

یالکز نوخوز ایله قایان
ایکی قیزی آلوب یایان
بر صارپ طاغه آتدیلر جان ،
بونلر اولدی قاچاغمز !

طاغدن طاغه هپ کیزلیجه
یورودیلر بش اون کیجه ،
بر طاک وقتی غایت اینجه
بر ایز اولدی اوغراغمز !

نویز یولی چوق اوزاتدی ؛
صوگرا آلا کییک چاتدی ،
بردیک یاردن بزنی آتدی ؛
قانادی هر بوجاغمز !

برده باقدق : یشیل بر باغ !
هر طرفی بر یوجه طاغ !
کنیش فقط صیق بر آغ !
دندک ، نه خوش بو آغمز !

آلا کیک چایر یردی ،
 یاوروسنی اضیرردی ،
 بزى کوردی همه ویردی ...
 اولدی آنا قوجاغمز !

دورت یوز سنه بورده قالدق ،
 کیک آرتدی بز چوغالدق ؛
 چیقامادق ؛ ایشه دالدق ،
 پک شنلندی قوناغمز !

ألما ، أریک چوقدی ، یدک ،
 ده میر بولدق ، اورس ایشله دک ،
 « بر کیزلی یول بولسه قی ! » دیدک :
 طاغ دلردی ییچاغمز !

قورتدن خالی ایکن بویورت
 برکون پیدا اولدی برقورت ،
 برکیکه آتدی آوورت ،
 کوردی چوبان یاماغمز !

قورد بردلیک بولدی ، کیتدی ؛
 بردمیرجی تعقیب ایتدی ؛
 اوجاق یاقدی ، طاش اریتدی ؛
 آجلدی یول قباغمز !

بویوک سوینچ ، بویوک مرده ؛
 بایرام یاپدق کندده ، کویده ؛
 طورون ، اوغول ، بابا ، دده ؛
 بویوکمز ، اوفاغمز !

دمیرجی یه (بوزقورت) دیندی ؛
 خان طانیله دی ، تاج گیندی ؛
 یولدن اوکجه کندی ایندی :
 صاغ آئنده بایراغمز !

(بورتہ چنه) قوردک آدی ،
 (آرگنه قون) یوردک آدی ؛
 درت یوز سنه طوردک ، هادی !
 چیق ، آی یوز بیک مزراغمز !

اولدی سکا قاف بوایشیک ،
 تاریخ قالدی ده لیک ده شیک ؛
 آرتیق یتر ، بو طاش بشیک
 اولدی کورپه یاتاغمز !

اوزاقلرده بوش اولکهلر ،
 ایصسز یوردلر سنی بکلر !
 ایشته قیچاق ایشته کاشغر !
 تا قارشیده گوک طاغمز !

تارخان طانغی گوزلر سنی ،
 تاگری اورده سوزلر سنی ،
 درت عصردر اوزلر سنی
 توکین طاغده اوتاغمز !

بوران اسکی طوپراق بزہ ،
 هند بر آلتین قوناق بزہ ،
 چین کوشکلری قیشلاق بزہ ،
 طونه بوی یایلاغمز !

یونس گیبی چیققدق : حو طدن !
 بو یوک یورده کوچوک یورتدن !
 گییك گیردك ، طوغدق قورتدن ؛
 قیلیچ اولدی اوراغمز !

صارقلق کیتدی ، او یغورلاندق ؛
 صویمزله غرورلاندق ؛
 شامانلردن او غورلاندق :
 پیولر اولدی یارداغمز !

ایلك یاییلدق : بش بالیغه !
 قره قوروم ، المالغه !
 چین باشلادی زوربالغه ،
 آزدی اونی طوقاغمز !

صاغه صوله کیتدی اوردو ؛
 هنده ، رومه بر باش ووردی ؛
 آلتین یورتده دوزهن قوردی
 ینه آسکی یاساغمز !

آلپلرمن کیردی حربه ؛
 دشمنلره آتدی ضربه ،
 شمال ، جنوب ، شرقه ، غربه
 آقین ایتدی قصراغمز !

تورک آباغی هانکی یورده
 باصمشه باش آکدی قورده !
 « کوک خان اوردی ، آق خان بوردی ! »
 دیدک کیتدی آیاغمز !

(تومەن) چىنە آقېن ايتدى ،
 (افراسياب) رومە كيتدى ،
 (طومرئس) آدى كوكە يېتتى ،
 (خسرو) اولدى طوتساغمز !

تلەلىرى ، آق توركانى
 طوپلامشىدى (صوغدى) ك خانى ؛
 چاپول ايتدى اشكانيانى
 (سوينچ) آدى صوغداغمز !

ايلخان (موقان) ، (بىلكە) قاغان ،
 غزنويدن (محمود سلطان) ،
 سلچوقلردن (آب آرسلان خان)
 برر شانلى قوچاغمز !

عسكرلىكى كوردى طاتسىز ،
 خوارزم شامى اولدى (آتسىز) ،
 بوكون خاقان ، دون بر آدسىز :
 بويە قايار قىزاغمز !

(تونغوز) چىنە خاقان اولدى ،
 (خىتاي) توركى عريان اولدى ؛
 ايلك دوشونن (غورخان) اولدى :
 « برلشمەلى اوجاغمز ! »

جنكيز بونى تاصارلادى ،
 دورت بوجاغە اياغارلادى ؟
 تورك صوينى طوپارلادى :
 توران اولدى اوز باغمز !

اوغوز خاندن بری مهمل
 قالمش ایدی بیوک امل ،
 یوجه دیک اوواتدی ال ،
 آله کچدی آراغمز !

کو کدن یوجه ییلدیزمن !
 بر دور آچدی هر خیزمن !
 آتیلا بر قیرغیزمن !
 تیمورلنک بر قازاغمز !

(فاتح) آلدی استانبولی ،
 (بابر) هنده آ کدی یولی ،
 (نادر) صارصدی صاغی صولی ...
 اولدی برصوک طاسلاغمز !

بوندن صو کرا طالع دوندی ،
 ییلدیزمن ینه سوندی ،
 قارشیمزده زوس کوروندی ...
 کسیلدی یورد اورتاغمز !

قریم ، قازان هدر اولدی !
 طونه قاققاس پتر اولدی ! ...
 تورکستانده نه لر اولدی ؟ ...
 ایشتمدی قولاغمز !

یورد کیرنجه یاد آله
 (آرکنه قون) اولدی ینه ! ...
 چیقمازمی بر (پورته چنه) ؟
 نورلانمازمی چراغمز ...

اصناف دستانی

بز اصناف طاقمی سوه رز ایشی
چالیشیر ، یاشارز آرکک و دیشی
آرامزده یوقدر تنبل بر کیشی
ملتك اوزی یز ، برهانمز وار .

کیمیمز چیفتجی یز ، توخوم آکرز ،
یازده ، قیدشده پک چوق زحمت چکرز ،
صالح وقتی رنجبرز ، حربده عسکرز ،
هم سونکومز همده صابانمز وار .

کیمیمز ماثونه ، صاندال قوللانیر .
آلین تری دوکر ، امک قازانیر ،
یلکن آچار ، یامان دالغایی طانیر ،
دکزه حاکمز ، فرمانمز وار .

کیمیمز سوردهرز آرابا ، قاغنی ،
طانیرزشهرده ، کویده هر یانی ،
کورونجه یاردیه ، محتاج وطنی ،
خدمته قوشارز . حیوانمز وار .

کیمیمز ماناوز ، کیمیمز بقال ،
سوزلشدک صاعغه بوتون یرلی مال ،
هم آیی ، هم اوجوز دهنه اوپله آل ،
دوغرودر ایشمز ، وجدانمز وار .

کیمیمز قهوه جی ، بوستانجی ، بکچی ،
فرونجی ، پاچاجی یاخود بورکچی ،
بزه برتک آدله دهییك : أمکچی ،
(وطن امکداری) عنوانمز وار .

کیمیمز چولخایز ، کیمیمز سراج ،
چوق زمان آوروپا بزی قویدی آچ ،
بز آرتق دکلز نامرده محتاج ،
مالمز صاتیلیر ، آلاممز وار .

کیمیمز سبزه جی ، کیمیمز قصاب ،
کناهدن قاچاریز ، ایستهریز ثواب ،
آند ایچدک ، شاهددر بزه درت کتاب ،
بهالی صاعمایز ، اعلانمز وار .

کیمیمز دهیرجی ، مارانغوز ، دولکر ،
اوتلجی یا آشجی ، دیشجی یا بربر ،
فرنگده ترقی ایتدکجه ، هنر ،
کارمز ایچنده زیانمز وار .

کیمیز مکر کده کدی کلی جمال ،
 یوکمز آغیردر ، کاریمز حلال ،
 بزہ کوچ وقوت ویرهن ذوالجلال
 تاگری به پک قوی ایمانمز وار .

کیمیز تولبندجی ، توتونجی ، ترزی ،
 موزع که صاتار جریده کزی ،
 آی بکلر ! برازده دوشونک بزى
 محروملق چکرز ، حرمانمز وار .

اوقومق ایسته رز ، کتابمز یوق ،
 کتابلر یازمغه نصابمز یوق ،
 دفترسز یاشارز ، حسابمز یوق ،
 اوکره تک بیله لم : اذعانمز وار .

اولجه یوق ایدی برغازاتامز ،
 شیمدی (خلقه دوغرو) علم چانظامز
 (کرم) ی یزمامش اولسه آتامز
 دیرمیدک بزمده عرفانمز وار ؟

(کور اوغلی) اولماسه کچمزدی حیات ،
 کویلره کیرمزدی هیج ادبیات ؛
 یکسی چیقماندن دینیرمی بایت ،
 نرده (عاشق غریب) یازانمز وار ؟

قولایجه آکلارز آپیقدر دیلی
 اوقورزهر کیجه شاه اسماییلی ،
 کیمک که کوکلنده وار برسوکیلی ،
 آه چکر ، آکلارز ، بجرانمز وار .

پوره كدن بر لحظه چيقماز بو آجى ،
 قوتلى اولفدر ضعفك علاجى ،
 اويانيق بر كيندر عزمك قيرباچى ،
 قوشالم ، كچه جك دشمامز وار .
 كيرى آينه جق شى شانمزدردر ،
 اك قوتلى سلاح عمرانمزدردر ،
 كيدن ينه كلير ، وطنمزدردر ،
 يكيدين آلفغه ميدانمز وار .
 بز اصناف طاقي ايشه طاپارز ،
 ياپميان سويلرسه آغزىن قاپارز ،
 يارنى بيلمه يز ، فقط ياپارز ،
 بزه يول كوسترن دستانمز وار .

بالقانلر دستانی

- دون یالاندی ، یارین کوچک

بورولر چالندی : سلاح باشنه !
دوشوندم کیرمشم اون بئش یاشنه ،
اوکوزی باغلادم سنور طاشنه ،
دوکنی بیرا قدم خرمان ایچنده ...

صبانی آتهرق تهنکی آلام ،
آنای ، باجیمی تا کری یه سالدم ،
یکرمی کون طابورله یوللرده قالدیم ،
دکزده ، اووهده ، بالقان ایچنده ...

یرنده صایه ماز برتورک نفری ،
قلبی دائم اونی سورهر ایلری ،
کیری آلمق ایچون اسکی یرلری ،
عهدی واردر اونک وجدان ایچنده ...

علممز یوقسهده ایمانمز وار ،
 کوکدن بزه اینمش قرآنمز وار ،
 تارلاصن یوقسهده وطنمز وار ،
 دوشمانی قویمایز وطن ایچنده ...

بابام شهید ، صویم جملهسی غازی ،
 دولت حرب ایتمسه اولمازدم راضی ،
 بن کرچه کورمدم او قومه ، یازی ،
 بیلیرم نه وارسه قرآن ایچنده ...

اولو تا کری تورکی یوجه یاراتمش ،
 دینی تعلیمه خوجه یاراتمش ،
 تورك یوردینی اوچدن اوچه یاراتمش ،
 دیمش : « بونی یاشات هپ شان ایچنده ... »

دیمش که : « نره یه کیرمشسه هلال
 اوراسی توراندر اونی کیری آل ،
 طوموز چوبانلری اوله ماز قرال
 تا کرینک اولکجهسی : توران ایچنده ... »

اوردودر تورکلرک آنا قوجاغی ،
 حرب یری اونلرک بابا اوجاغی ،
 اولاشدق منزله بر آقشام چاغی ،
 کوروندی قاره طاغ دومان ایچنده ...

صباحی بر هجوم بوروسی ووردی ،
 اعدانک اوستنه آتلدی اوردو ،
 آرسلانلر نه تورلو قیرارسه قوردی ،
 صاواشدق او یولده دوشمان ایچنده ...

ییلدیرم قاناتلی ، قاصرغه جانلی ،
 برشاهین سوروسی کبی عثمانلی ،
 صالحیدردی : کوزلری آتشی ، قانلی ،
 قالدی طاغیر ، طاشلر طوفان ایچنده ...

قان ایله قیلجدر تورکه نلامت ،
 تهلهکه ایچنده کورور سلامت ،
 دوشمانه قوپاردق قیزیل قیامت ،
 یاریسی سرلیدی میدان ایچنده ...

یانار طاغیر کبی کلله لر آتدق ،
 یرده ، کوکده توزی دومانه قاتدق ،
 سونکویه طاورانداق ، جان جانه چاتدق ،
 قالدی کوک بر قیزیل وولقان ایچنده ...

بو آنده کوردم که دوشمان سرداری
 قاچیور ، تپه دن چیقدم یوقاری
 بر طاشک آلتدن چکدم طیشاری ،
 تسلیم اولدی بکا آمان ایچنده ...

کتیردم طابوره ویردم امانت
 آرقه دن آتیلان بر قاچ حیانت
 قورشون بنده آرتق قویادی قوت ،
 اوتوردم بر طاشه آل قان ایچنده ...

مژده لر گتیردی بر آتلی نفر
 اردومن (صوفیه) یه کیرمش مظفر ،
 صرپلره چالمنش بر قطعی نظفر ،
 دوشمان گیری قاچمش یونان ایچنده ...

بر کونده درت سوینج ، درت بویوک بایرام !
 مشعللر یاقلدی کلشدی آقشام ،
 شهیدلر کومولدی روحلری پرکام ،
 جنته یوکسلدی شکران ایچنده ...

وداعسز چیقمشدم قومشونک قیزی
 طارلمش : سویلهدی آقشام ییلدیری ،
 صاقلامام : ایچنده طویدم بر صیزی
 بر سلام کوندردم هجران ایچنده ...

بو آنده قلبمک سرفتوحی
 سزدی : کلش کیزی بابامک روحی ،
 آریبور بر شهید یاخود مجروحی
 بو بر سورو عزیز قوربان ایچنده ...

غازیلک ، شهیدک ایدی مرادم ،
 بو ایکی شرفله سوسلندی آدم ،
 طویلاندی یانمه بوتون اجدادم ،
 هپسی کوکدن ایندی بر آن ایچنده ...

باقدم وقت تمام ، دیدم : « ای ملت !
 آنام ، باجیم قالدی سکا امانت »
 بر تکبیر کتیردم ، برده شهادت ،
 اوچدم حقه طوغرو ایمان ایچنده ،

آدم (طورسون) : یازک دستان ایچنده ... »

قزىل داستان

دوشمانك اولكسى ويران اوله جق !
توركيا بويويوب توران اوله جق !

سفر برلك واردر ياژدى اعلانلر
قوشيكز اردويه كوربوز آرسلانلر !
تورك اوغلي دكلدر اوده قالانلر
يكتلك وقتيدر ميدان اوله جق !
ير يوزى قورقاغه زندان اوله جق
آوروپا نعمتدن آرتق بيقيور ،
ياپدينى جنتى كندى بيقيور ،
(ژورهس) ك اميدى بوشه چيقيور .
مدنيت يوردى آل قان اوله جق !
هر اوجى بى يكي بالقان اوله جق !

نه ایچون بواشلر چیقدی میدانه
 آکلاته ایم ، قاردهش ، بن اونی سکا
 صلیب دیدی : « آمان یوقدر قرآنه ،
 محمد امتی تالان اوله جق !
 تاریخک بوفصلی یالان اوله جق ! »

ابتدا فرانسه صالحه پردی فاسه ،
 دوشدی مسلمانلق بر بویوک یاسه !
 قیصقانیج ایتالیا یی آلدی بر تاسه ،
 دیدی : « اسکی روما جوان اوله جق !
 حکمی طرابلسده روان اوله جق ! »

کیتسون دیرایکن بنغازی ، درنه ،
 روم ایلیده حدود اولدی ادرنه ،
 غرب دیدی : « ای صلیب : هلاله هر نه
 یایارسه ک آلقیشه شایان اوله جق !
 اسلامک نصیبی زیان اوله جق ! »

باقیکز ، عاقبت فلک نه یاپدی :
 اتفاق بوزولدی ، کوکلر صاپدی ،
 هر یولداش بولغاردن بر پارچه قاپدی ،
 دیدیلر : « بویورسه ، زمان اوله جق ،
 بزه بر بلالی دوشمان اوله جق ! »

صربیلرده طوغوب چیلغین بر امید ،
 پره نسپ آدنده بر دهلی یکیت
 نمسه نک طاپدینی بر چفتی شهید
 ایدنجه بیلندی طوفان اوله جق !
 تورکه دیندی : « سنک صفاک اوله جق ! »

ولى عهد اولدورمك ، قادين اولدورمك
رقتلى قىلبره آغير كلدى پك .

ضررلى حميت ، اوغورسز أمك !...
او ، ديمشدى : « بو ايش برشان اوله جق !
تارىخلرده آديم رخشان اوله جق ! »

ئىسه آلمانيايه ديدى : « قارده شم !
انتقام آلمازسه م سونمز آشم ،
اولورميسك حربده ، يولداشم ، آشم ؟
صربلر ازمزسه م طغيان اوله جق !
اسلاولر قباروب عصيان اوله جق ! »

آلمان ديدى : « طورما ، آتيل ايلرى ،
بن چوقدن بىكرم بوخوش كونلرى ،
بيلنسين : هانكىسى ميدانك ارى ،
يكن يا اسلاو يا جرمان اوله جق !
يكيلىك ايشى يامان اوله جق ! »

ئىسه ديدى صرپه : « ياپديغك يتر ،
اردوم بوكون سندن باش اكمك ايستر ،
ياچيق حربه ياخود اطاعت كوستر !
جوابك بر آچيق بيان اوله جق !
دوستميسك ، دشمانى ، عيان اوله جق ! »

صربيلر دوشونجه آه ايله اوفه
اسلاولق غيرتى كلدى موسقوفه
ديدى : « سرت جواب وير بواسكى قوفه
بوهر قورو صيقى دومان اوله جق !
حربك صوكى سكا سامان اوله جق ! »

بومردجه سوزلری صریلی بکندی
 قبا دایسنه ینه کووهندی
 قیردی آراده کی اینجه جک بندی
 دیدی : « کوجلکله هپ آسان اوله جق !
 بویوک صریلق هر نه یایسه ک اوله جق ! »

بوسوزه نمسه ده هر کس کولوشدی ،
 اردولر حدوده طوغری اوشوشدی ،
 اوتده روس عسکر جمعنه دوشدی ،
 دیدی : « صانما صربی یاقان اوله جق :
 اوردوم کیدوب اوکا قالقان اوله جق ! »

مچار دیدی : « صانما ، قالمق ایسترم ،
 آتمی میدانه صالمق ایسترم ،
 تورکلرک اوجنی آلمق ایسترم ،
 آلتای یوردی بویوک وطن اوله جق !
 تورانک حا کمی سلطان اوله جق ! »

انکلیز عمومی حربدن قورتولمق
 فکریله ایسته دی آرای بولمق ،
 مقدر اولونجه جنکه طورتولمق
 تدبیر نه یه یارار ، اولان اوله جق !
 مطلق عمومی حرب اعلان اوله جق !

روس عسکر جمعنه باشلادی ، آلمان
 دیدی : « واز کچ بوندن یوقسه ایش یامان
 طولپلارسه م اردومی بیل آرتق ، آمان
 بوقدر سکا ، چونکه چوق قان اوله جق !
 اوروپا بر قیزیل وولقان اوله جق !

روسیه بوسوزه قولاق آصمادی ،
 تحشیدات آمرینی کردی ، قاصمادی ،
 بو چوروك تخته یه قیصر باصمادی ،
 دیدی : « حرب باشلادی ، همان اوله جق !
 طاغلك تپه سی دومان اوله جق ! »

فرانسه یه صورتی آلمان سفیری ،
 « دوستمیدك ، دوشمانی : ایكیدن بری ؟ »
 باقدی آچیلیمور کیزی ضمیری ،
 دیدی : « دوست اولیان دوشمان اوله جق ! »
 یارین اردوم سزه مهمان اوله جق ! »

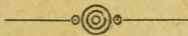
قیصر اعلان ایتدی عسکره ، خلقه :
 « قلبكز برلشسین ، اولك بر خلقه !
 دوشمانی چیکنه مك طامندر حقه ،
 اردومك رهبری ایمان اوله جق !
 بزنی اسیرکین رحمان اوله جق »

فرانسه یه کیرمک اوله جقدی کوچ ،
 بلچیقادن ایتدی اردولری کوچ ،
 دیدی : « قیده کیرمن مقدسدر اوج ،
 اکرچه بو قومه زیان اوله جق !
 اوده تنجه صوکی نسیان اوله جق ! »

انکلز دیدی که : « بیطرف یورده
 کیرمکه تحمل ایدن یوق بورده
 قاپدرمام قویونی بن آزعین قورده
 دونانمام آلمانه دوشمان اوله جق !
 یا بن یاخود او پشمان اوله جق ! »

رومانیا موسقوفه دیدی : « باق ، بکا
 ملکمدن بر عسکر کچرتم سکا .
 بلغاره دیدی که : « کیر صربستانه
 قارشیکه چیقاجق یونان اوله جاق !
 اونکده دالنه قونان اوله جق : »

انکلیر غصب ایتدی (سلطان عثمان) ی
 بونکله طوته جق هندی ، عمانی (!)
 اسلاملق طانیدی کیمدر دوشمانی ،
 چوق کچمزکه مسعود بر آن اوله جق :
 دوشماندن اوج آلان قرآن اوله جق !

54984